

**Република Србија
УСТАВНИ СУД**

**ПРЕГЛЕД
РАДА УСТАВНОГ СУДА
У 2014. ГОДИНИ**

ПРЕГЛЕД РАДА УСТАВНОГ СУДА У 2014. ГОДИНИ

I

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Уставни суд, као Уставом установљен самосталан и независан државни орган који штити уставност и законитост и људска и мањинска права и слободе, вршећи уставносудску контролу општих и појединачних правних аката има посебну улогу у остваривању и јачању начела владавине права у Републици Србији.

Као и у претходном периоду, Уставни суд је и у 2014. години одлучивао у великом броју предмета у оквиру својих бројних уставних надлежности. Међутим, значај одлука Уставног суда у очувању Уставом прокламованих вредности не огледа се само у броју решених предмета. Улога Уставног суда остварује се и кроз ставове које Суд изражава у својим одлукама о различитим спорним уставноправним питањима, а на којима Суд гради и развија сопствену уставносудску праксу. Мисија Уставног суда је да тумачећи уставне норме и указујући на значај вредности прокламованих Уставом, обезбеди не само склад у правном систему Републике Србије, већ и да, конкретно, утиче пре свега на органе власти и носиоце јавних овлашћења да у оквиру својих надлежности делотворније штите људска и мањинска права и слободе и друге Уставом утврђене вредности. Будући да је Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода, сагласно Уставу, саставни део правног поретка Републике Србије, остваривању начела владавине права треба да допринесе и континуирана пракса Уставног суда да у поступку уставносудске контроле одредбе националног законодавства и одлуке редовних судова тумачи и са становишта праксе Европског суда за људска права.

Рад Уставног суда у 2014. години започео је тиме што је 3. фебруара дужност председика Суда преузела судија Весна Илић Прелић, а 6. марта је Суд за новог заменика председника изабрао судију др Горана Илића. Међутим, напредак Суда у смислу повећања броја решених предмета током 2014. године у односу на раније године и интензивирање рада на решавању предмета примљених ранијих година, свакако нису последица промена у обављању дужности председника и заменика председника Суда. Резултати рада Уставног суда у 2014. години произашли су, са једне стране, из добро постављене организационе структуре Суда, оптималних услова за рад судија и Стручне службе, информатичке подршке кроз коју се одвија целокупан рад Суда и брижљивог периодичног планирања рада, али са друге стране, пре свега из настојања и великог залагања судија и Стручне службе да се постигне ажурност у раду и равнотежа између нерешених и новопримљених предмета.

Поред редовних активности везаних за поступање у предметима, Уставни суд је остваривао сарадњу са другим државним органима и стручним институцијама у земљи, наставио сарадњу са другим уставним судовима и стручним међународним асоцијацијама, а упоредо се старао о подизању стручног капацитета запослених у Стручној служби Суда.

Преглед рада Уставног суда припремљен је на основу одредаба члана 27. став 2. тачка 2) и члана 101. Пословника о раду Уставног суда и садржи податке о предметима о

којима је Суд одлучивао и ставовима које је заузео у вези са питањима од посебног значаја у појединим областима уставносудске заштите, као и другим пословима које је обавио, у складу са Уставом и законом.

II

ПОСТУПАЊЕ СА ПРЕДМЕТИМА И ОСНОВНИ СТАТИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ

Уставни суд се од доношења важећег Устава Републике Србије, из године у годину, суочава са великим годишњим приливом нових предмета. Узроци оваквог стања су бројни и различити. Када је реч о захтевима упућеним Уставном суду за интервенцију у области нормативне контроле (оцена уставности закона и оцена уставности и законитости других општих правних аката), неспорно је да је њихов број у директној вези са динамиком и интензитетом законодавне активности Народне скупштине, а која се конкретно испољава кроз доношење бројних нових закона и, неретко, честе измене и допуне важећих закона. Будући да законодавац уређујући одређену област друштвеног живота заправо уређује права и обавезе грађана и свих других субјеката на које ће се одговарајући закон примењивати и будући да је законодавна активност Народне скупштине у значајном делу усмерена на правно уређивање области које су од битног интереса за живот и рад широког круга субјеката (како грађана, тако и правних лица и других субјеката), разумљиво је што нова законска решења не изазивају само коментаре у јавности, већ су праћена и бројним обраћањима Уставном суду са захтевом за њихову уставносудску контролу. Даље, примена нових законских решења је, по правилу, праћена доношењем нових подзаконских аката или налогом законодавца да се у одређеном року важећи подзаконски акти ускладе. Овај вид нормативне активности, на који је у одређеним случајевима обавезан читав низ субјеката, следећи је, условно речено, „извор“ обраћања Уставном суду. Коначно, када је реч о последицама промена у области процесног законодавства, пре свега када се ради о надлежности за вођење првостепеног прекршајног поступка, Уставни суд је уочио изражено несналажење појединих органа државне управе и прекршајних судова у примени нових законских решења, као и њихову неспремност да прихвате нову, другачију расподелу надлежности, што је резултирало енормним бројем захтева за решавање сукоба надлежности, чак и након што је Уставни суд, поступајући по појединим захтевима, детаљно образложио одлуку којом је одредио орган надлежан за вођење поступка, управо у намери да органи убудуће у истоветним правним ситуацијама избегну изазивање сукоба надлежности. Са друге стране, када је реч о константно енормном приливу уставних жалби, дакле захтевима за заштиту Уставом зајемчених права и слобода, којима се превасходно оспоравају одлуке донете у поступку пред редовним судовима, анализа поднетих уставних жалби упућује на следеће закључке. Као прво, да је оспоравање судских одлука или радњи суда током вођења поступка у великој мери последица недовољног поверења које грађани имају у правосудни систем, а чему свакако у многоме доприноси и прекомерно трајање судских поступака. Стога се неповољан исход судског поступка врло често *a priori* доживљава као повреда права на правично суђење или повреда неког другог Уставом зајемченог права. Са друге стране, иако је Уставни суд још

на самом почетку рада по уставним жалбама, почетком 2008. године, сачинио Образац уставне жалбе и Упутство за попуњавање обрасца уставне жалбе, који су свима доступни на интернет страници Суда, и иако је у хиљадама до сада донетих решења о одбацивању уставних жалби указивао да у поступку по уставној жалби није надлежан да поступа као инстанциони (виши) суд у односу на судове чије се одлуке оспоравају, садржина великог броја поднетих уставних жалби показује да се њихови подносиоци и даље Уставном суду обраћају као суду више инстанце, не правећи разлику између уставне жалбе и редовних или ванредних правних средстава предвиђених одговарајућим процесним законима. Такође, доступност уставносудске заштите која је у две основне надлежности Уставног суда – испитивање уставности и законитости општих правних аката и заштита људских и мањинских права у поступку по уставној жалби, Уставом Републике Србије и Законом о Уставном суду постављена далеко шире него што је то случај у упоредној уставној пракси, објективно представља основ за бројне захтеве за интервенцијом Уставног суда. Наиме, Република Србија је једна од ретких, поготову европских, држава у којој сваки држављанин Републике Србије и свако правно лице са седиштем у Републици Србији могу, без било каквог ограничења или услова, Уставном суду поднети иницијативу за оцену уставности сваког закона или иницијативу за оцену уставности и законитости било ког општег правног акта. Неуобичајено за упоредну праксу је и то што је у Србији Уставни суд надлежан за оцену уставности и законитости свих општих аката донетих у Републици Србији, што обухвата и опште правне акте привредних друштава, политичких странака, синдиката, удружења грађана, итд, као и колективних уговора. Круг лица која од Уставног суда могу тражити заштиту својих Уставом зајемчених права и слобода је још шири, јер уставну жалбу може поднети свако физичко или правно лице, без обзира на држављанство, пребивалиште и боравиште или седиште, а које сматра да му је појединачним актом или радњом државног органа или организације која има јавна овлашћења повређено било које од људских и мањинских права или слобода зајемчених Уставом. Осим тога, у поступцима пред Уставним судом не плаћа се такса, а такође не постоји обавеза ангажовања стручног лица као пуномоћника. Осим наведеног, управо проширивање надлежности Уставног суда на пружање индивидуалне уставносудске заштите и свеукупни напори које је Суд чинио у протеклих шест година, као и конкретне организационе, техничке и друге мере које је предузимао да вршење ове своје надлежности учини делотворним, а у чему је успео не по сопственој оцени, већ по оцени Европског суда за људска права који је, на основу поступања и одлука Уставног суда, утврдио да је уставна жалба делотворно средство за заштиту људских права у Републици Србији, Уставни суд је од институције чији је рад већини грађана био мало познат и слабо разумљив, прерастао у институцију препознатљиву у најширој јавности, од које се неретко очекује интервенција и у случајевима када за то нису испуњени услови.

а) Подаци о новопримљеним предметима

Претходно изнети разлози резултирали су тиме да је само у току 2014. године у Уставном суду примљено укупно 21.040 различитих поднесака, што је готово 10.000 више него претходне 2013. године. Суд је од примљених поднесака формирао укупно 10.382 предмета, од чега 9.996 предмета из уставносудске надлежности и 386 предмета са класификационом ознаком „Р“ (обраћања са захтевима који се не могу довести у везу са

надлежностима Уставног суда). Као и сваке претходне године, почев од 2008. године, у структури новопримљених предмета највећи број чине уставне жалбе – 9.355, затим следе предмети нормативне контроле (захтеви за оцену уставности и законитости) – 329 предмета, предмети у којима је тражено решавање сукоба надлежности – чак 296 предмета, док се преосталих 16 новоформираних предмета односило на остале Уставом утврђене надлежности Уставног суда.

Само поређења ради, из прегледа рада појединих уставних судова у региону утврђује се да је током 2014. године Уставни суд Републике Хрватске примио укупно 8.195 предмета, Уставни суд Републике Словеније 1.278 предмета, а Уставни суд Црне Горе у претходној, 2013. години (нису доступни подаци за 2014. годину) – укупно 860 предмета. При томе, ови уставни судови имају исте основне надлежности као и Уставни суд Републике Србије (нормативна контрола, заштита зајемчених уставних права и слобода и решавање сукоба надлежности, као и општеприхваћена пракса издвајања „Р“ предмета као посебних).

б) Подаци о укупном броју предмета у раду

Наравно, сагледавање годишњег рада није могуће уколико се не узму у обзир и предмети који су остали нерешени из ранијих година. Уставни суд је 2014. годину започео са укупно 16.329 нерешених предмета из ранијих година, што значи да је, рачунајући новопримљене предмете, у раду Суда у 2014. години било је укупно 26.711 предмета свих врста и класификационих ознака. Структура предмета које је Суд имао у раду одговара структури и динамици прилива нових предмета. Тако се далеко највећи проценат од укупног броја предмета које је Суд имао у раду у 2014. години односио на предмете уставних жалби – 93,63% или номинално 25.099 предмета. Предмета из свих других уставносудских надлежности (предмети са класификационим ознакама „IУ“ до „ХУ“, што обухвата највећим делом предмете нормативне контроле и решавање сукоба надлежности) било је укупно у раду 4,45 %, односно 1.168 предмета, док се рад Стручне службе Суда у преосталих 1,67%, што конкретно значи 446 предмета, односио на предмете са ознаком „Р“.

Када се изнети подаци упореде са претходном, 2013. годином, запажа се да је укупан број предмета које је Суд током године имао у раду повећан са 24.791 на 26.711, што износи 7,75%. Предмета уставних жалби у раду је било 5,65% више него током 2013. године, а предмета из осталих уставносудских надлежности 12,74% више.

в) Подаци о броју решених и нерешених предмета на крају 2014. године

Током 2014. године Уставни суд је окончао поступак у укупно 11.309 предмета. Решено је 10.853 предмета уставних жалби и 456 предмета из других надлежности Суда. У односу на 2013. годину у којој је решено укупно 8.523 предмета, ефикасност Суда повећана је за 32,69%.

Настојање Суда да и даље један од приоритета свакако буде решавање предмета који су као нерешени пренети из ранијих година, резултирало је чињеницом да је Суд 2014. годину завршио са укупно свега 1.675 нерешених предмета, рачунајући предмете који су примљени пре конституисања Уставног суда у овом саставу децембра 2007. године

па закључно са 31. децембром 2012. године. Иако је за свакога чији је предмет остао међу овим нерешеним предметима, та околност разумљив разлог за незадовољство ефикасношћу рада Уставног суда, мора се имати у виду да је у истом периоду Суд у раду имао више од 33.000 предмета и да је, поврх тога, задатак Уставног суда био да сопственим снагама „стави у живот“ нови Уставом установљени институт уставне жалбе. У раду Уставног суда на крају 2014. године такође је остало 4.975 из претходне 2013. године и 8.308 предмета из текуће 2014. године.

У структури предмета који су остали нерешени налазе се: 1 предмет из 2006. године, 1 предмет из 2009. године, 8 предмета из 2010. године (од тога 4 предмета нормативне контроле и 4 уставне жалбе), 70 предмета из 2011. године (од тога 6 предмета нормативне контроле и 64 уставне жалбе) и 1.595 предмета из 2012. године (од тога 29 предмета нормативне контроле и 1.563 уставне жалбе). Од 4.975 предмета који су остали као нерешени из 2013. године, 144 је предмета нормативне контроле и 4.831 предмет уставних жалби. Такође, нерешене предмете из 2014. године чини 524 предмета нормативне контроле и 7.784 уставних жалби.

Дакле, Уставни суд је 2014. годину завршио са укупно 14.958 нерешених предмета, што је за 1.310 предмета, односно 8% мање нерешених предмета него на крају 2013. године. Но, статистички показатељи, као што је познато, не морају увек дати реалну слику стања. Зато је за сагледавање рада Суда у 2014. години много значајнија чињеница да је укупан број решених предмета већи од броја новопримљених предмета и да је коначно Уставни суд успео да укупан број нерешених предмета сведе на мање од једноипогодишњег прилива нових предмета, рачунајући, наравно, у односу на прилив у 2014. години. То значи да уколико у наредном периоду не дође до веће осцилације у приливу нових предмета, конкретно његовог повећања, а Суд задржи постигнуту ефикасност, правило би било да лице које се обрати Уставном суду најдаље за годину и по дана има извесност у погледу исхода тражене интервенције. Према подацима којима Уставни суд располаже, ниједан од уставних судова земаља у окружењу није успео да достигне овај степен ефикасности у свом раду.

Ближи подаци о структури предмета према појединим надлежностима Уставног суда дати су у даљем тексту, као и у графичким прилозима који чине саставни део Прегледа рада Уставног суда за 2014. годину.

III

ПРАВНИ СТАВОВИ УСТАВНОГ СУДА И НОРМАТИВНА ДЕЛАТНОСТ

а) Правни ставови

Велики број покренутих или иницираних поступака поред Уставним судом неминовно доводи до тога да се у поступању Суда отварају спорна питања процесне или материјалноправне природе на која се одговори не могу наћи у одредбама Закона о Уставном суду или у постојећој пракси Суда. Такође, у одређеним ситуацијама постоји потреба да Суд у току рада на конкретном уставносудском предмету размотри и потом измени или допуни свој раније заузети став о неком спорном питању.

Полазећи од наведеног, на предлог надлежног сталног радног тела Уставног суда - Комисије за праћење остваривања уставности и законитости, Уставни суд је у току 2014. године утврдио следеће правне ставове:

1. Поступање Уставног суда – скраћивање имена и назива учесника у поступку пред Уставним судом, у смислу члана 94. Пословника о раду Уставног суда

У вези са одредбом члана 94. Пословника о раду Уставног суда, у ситуацији када се подносилац у самој уставној жалби није изјаснио о питању доступности његових личних података јавности, а Суд утврди да је објављивање одлуке правичан вид задовољења због утврђене повреде права, као и када уставном жалбом није постављен ма какав други захтев, отправак одлуке Суда са потпуним личним подацима учесника у поступку доставља се за објављивање у "Службеном гласнику Републике Србије".

2. Правна природа акта о распуштању скупштине општине, односно потреба измене или допуне Става Суда од 21. јануара 2003. године.

У вези са питањем правне природе акта о распуштању скупштине јединице локалне самоуправе, Уставни суд је размотрио потребу преиспитивања раније заузетог става од 21. јануара 2003. године, који је гласио: "Акти Владе Републике Србије о распуштању скупштине општине и образовању општинских већа су општи правни акти и за оцену њихове сагласности с Уставом и законом надлежан је Уставни суд Републике Србије сагласно члану 125. став 1. тачка 2. Устава Републике Србије".

На седници Уставног суда одржаној 5. марта 2014. године утврђен је став о правној природи акта о распуштању скупштине јединице локалне самоуправе, који гласи:

"У поступку нормативне контроле акта Владе о распуштању скупштине јединица локалне самоуправе, који је по својој природи хитан, Суд обавезно утврђује испуњеност уставних и законских услова за распуштање скупштине јединица локалне самоуправе, као и чињеничну основу за своју одлуку.

Уколико оцени да би извршењем акта Владе о распуштању скупштине јединице локалне самоуправе наступиле неотклоњиве и штетне последице, Уставни суд одлучује о доношењу привремене мере, независно од тога да ли је та мера захтевана или не."

б) Нормативна делатност Уставног суда

Оптимализација рада Стручне службе Уставног суда захтевала је измене појединим општим актима самог Уставног суда. Осим тога, Уставни суд, као и други државни органи, има обавезу да сваке године донесе одговарајуће акте из области јавних набавки и финансијског пословања. Исто тако, висок степен финансијске самосталности Уставног суда у поступку доношења или измена Закона о буџету, обавезује Суд да у задатим роковима припреми и усвоји коначан предлог буџета Уставног суда.

Стога је, у оквиру сопствене нормативне делатности, Уставни суд у току 2014. године донео већи број општих правних аката, и то: Правилник о изменама и допунама Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Стручној служби Уставног суда, затим План набавки Уставног суда за 2014. годину, Финансијски план Уставног суда за 2014. годину, Одлуку о изменама и допунама Одлуке о нормативима за обраду предмета из уставносудске надлежности и о спровођењу прописаног поступка оцењивања државних службеника у Стручној служби Уставног суда, Одлуку о допуни Одлуке о платама запослених у Стручној служби Уставног суда, Правилник о буџетском

рачуноводству и рачуноводственим политикама, као и Измену плана набавки Уставног суда за 2014. годину и Измену финансијског плана Уставног суда за 2014. годину.

Поред неведеног, Уставни суд је утврдио коначан предлог измена буџета Уставног суда за 2014. годину и Коначан предлог буџета Уставног суда за 2015. годину.

IV

РЕШАВАЊЕ ПРЕДМЕТА ИЗ УСТАВНОСУДСКЕ НАДЛЕЖНОСТИ

Некада превасходна, а сада једна од две основне надлежности Уставног суда - контрола сагласности општих правних аката са Уставом, законом и потврђеним међународним уговорима (тзв. нормативна контрола), и у 2014. години била је једна од најзначајнијих области рада Уставног суда. Током ове године Суд је у раду имао 787 предмета нормативне контроле (предмети који се класификују ознаком „IV“) и то 458 предмета пренетих као нерешених из ранијих година и 329 предмета формираних током 2014. године.

Од овог броја решено је 384 предмета или 48,8%, а у наредну годину пренето је 403 предмета, што је за 53 предмета мање у односу на број предмета који су остали нерешени на крају 2013. године.

Структура решених предмета у којима је Суд одлучио мериторно (доношењем одлуке) или доношењем решења о одбацивању поднете иницијативе, посматрана према врсти оспорених аката, била је следећа: закони – 25 предмета; уредбе и други акти Владе – 4 предмета; акти министарстава и других републичких органа - 1 предмет; акти органа јединица локалне самоуправе (општина и градова) - 12 предмета; остали акти (акти комора, јавних служби и привредних друштава) - 16 предмета.

Посматрано са становишта исхода поступка, односно према врсти донете одлуке, Уставни суд је у поступку нормативне контроле донео укупно: 36 одлука о утврђивању неуставности и/или незаконитости оспорених аката, 4 одлуке о одбијању предлога/захтева за утврђивање неуставности и незаконитости, 18 решења о одбацивању иницијатива/захтева за покретање поступка за оцену уставности, односно законитости и 290 закључака о одбацивању иницијатива због недостатка процесних претпоставки да по њима покрене и води поступак. У 18 предмета поступак је обустављен, јер су у току поступања Суда престале да постоје процесне претпоставке за даље вођење поступка, а Суд није нашао да због последица које је евентуално произвело дејство оспореног акта треба поступак наставити. Поред наведених предмета у којима је поступање суда окончано у 2014. години, Суд је током ове године донео још 18 решења којима је покренуо поступак за оцену уставности и/или законитости, који ће у наредном периоду бити спроведен и окончан. У 2 предмета Уставни суд је одредио привремену меру обуставе примене појединачних аката донетих на основу оспореног општег акта до окончања поступка пре Уставним судом, а у 3 предмета је решењем одредио застајање са поступком. У 4 предмета Уставни суд је након спроведеног поступка закључио да је потребно да Народну скупштину, сагласно одредби члана 105. Закона о Уставном суду, обавести о уоченим појавама од значаја за остваривање уставности и законитости.

Када се исход мериторног одлучивања Суда посматра са становишта врсте оспореног акта, подаци показују да је током 2014. године донето: 9 одлука којима је утврђена неуставност одредаба закона и 4 одлуке о одбијању предлога за оцењивање уставности закона; 4 одлуке о утврђивању неуставности и незаконитости општег акта Владе; 1 одлука о утврђивању неуставности и незаконитости акта независног регулаторног тела; 11 одлука о утврђивању неуставности и незаконитости општих аката јединица локалне самоуправе и 11 одлука о утврђивању неуставности и незаконитости других општих аката (привредних друштава, јавних служби и др.).

Као и претходних година највећи број поступака за оцену уставности и законитости Уставни суд покреће поводом иницијатива које упућују грађани, а далеко је мањи број поступака који су, сагласно Уставу и Закону о Уставном суду покренути самим подношењем предлога од стране овлашћеног предлагача.

1. Оцена уставности и законитости и сагласности са потврђеним међународним уговорима и општеприхваћеним правилима међународног права

а) Закони и други општи акти Народне скупштине

У 2014. години Уставни суд је одлучивао у 167 предмета у којима су биле оспорене одредбе закона и донео је: 9 одлука о утврђивању неуставности појединих одредаба закона, односно њиховој несагласности са потврђеним међународним уговорима, 4 одлуке о одбијању предлога за оцену уставности, 12 решења о одбацивању иницијатива јер изнетим разлозима оспоравања нису поткрепљене тврдње да има основа за покретање поступка за оцену уставности оспореног закона, 8 решења о покретању поступка, 129 закључака о одбацивању иницијатива због непостојања процесних претпоставки за вожење поступка, у 5 предмета је обуставио поступак, а у 2 предмета одредио привремену мере обуставе извршења појединачног акта или радње предузете на основу оспорених одредаба закона.

Одлукама Уставног суда утврђено је да нису у сагласности са Уставом поједине одредбе:

- Закона о националним саветима националних мањина („Службени гласник РС“, број 72/09) - одлука ГУз-882/2010 од 16. јануара 2014. године;

- Закона о Правосудној академији („Службени гласник РС“, број 104/09) - одлука ГУз-497/2011 од 6. фебруара 2014. године;

- Закона о кинематографији ("Службени гласник РС", бр. 99/11 и 2/12-исправка) - одлука ГУз-128/2012 од 3. априла 2014. године;

- Закона о судијама ("Службени гласник РС", бр. 116/08, 58/09-Одлука УС, 104/09, 101/10, 8/12-одлука УС, 121/12, 124/12-одлука УС и 101/13) - одлука ГУз-427/2013 од 12. јуна 2014. године;

- Закона о јавном тужилаштву („Службени гласник РС“, бр. 116/08, 104/09, 101/10, 78/11-други закон, 101/11, 38/12-одлука УС, 121/12 и 101/13) - одлука ГУз-428/2013 од 12. јуна 2014. године;

- Закона о здравственом осигурању ("Службени гласник РС", бр. 107/05, 109/05, 106/06, 57/11, 110/12 и 119/12) - одлука ГУз-361/2012 од 9. октобра 2014. године;

- Закона о Агенцији за борбу против корупције ("Службени гласник РС", бр. 97/08, 53/10, 66/11-УС, 67/13-УС и 112/13-аутентично тумачење) - одлука ГУз-295/2013 од 23. октобра 2014. године;

- Закона о изменама и допунама Закона о државном премеру и катастру ("Службени гласник РС", број 65/13) - одлука ГУз-312/2013 од 18. децембра 2014. године и

- Закона о Народној банци Србије ("Службени гласник РС", бр. 72/03, 55/04 и 44/10) - одлука ГУз-1243/2010 од 23. децембра 2014. године.

Привременом мером донетом уз решења о покретању поступка за оцену уставности одредаба Закона о јавном тужилаштву и Закона о судијама, којима је било прописано да су Државно веће тужилаца и Високи савет судства дужни да приликом предлагања кандидата за први избор заменика основог јавног тужиоца, односно кандидата за избор судије прекршајног или основног суда, предложи кандидата који је завршио почетну обуку у Правосудној академији, Уставни суд је, до окончања поступка оцене уставности, обуставио извршење појединачних аката и радњи предузетих на основу оспорених законских одредаба, с тим да привремена мера није имала за правну последицу обустављање поступка избора судија и заменика јавних тужилаца по већ расписаним конкурсима, већ само правну немогућност да се у тим поступцима примене спорне одредбе закона.

б) Уредбе и други акти Владе

У предметима оцене уставности и законитости уредби и других аката Владе, Уставни суд је донео: 4 одлуке о утврђивању неуставности, односно незаконитости оспореног акта, 1 решење о покретању поступка, 1 решење о обустави поступка и 24 закључка о одбацивању иницијатива из процесних разлога.

в) Прописи и други општи акти министарстава и других републичких органа и организација

Одлучујући у предметима у којима је је оспорена уставност и законитост општих аката републичких органа и организација, Уставни суд је донео 1 одлуку о утврђивању несагласности са Уставом и законом, 4 решења о обустави поступка, 1 решење о покретању поступка, 22 закључка о одбацивању иницијатива због процесних недостатака, а у 1 предмету је одредио застајање са поступком на захтев доносиоца оспореног акта.

г) Општи акти органа локалне самоуправе

Иницијативама којима је тражена оцена уставности и законитости општих аката органа јединица локалне самоуправе оспорени су статuti појединих јединица локалне самоуправе и општи акти којима су најчешће била уређена питања из области коришћења грађевинског земљишта, комуналних делатности и локалних такси и накнада. Уставни суд је донео 11 одлука о утврђивању неуставности и незаконитости одредаба оспорених општих аката, 1 решење о одбацивању иницијативе, у 2 предмета је покренуо поступак, а у 5 предмета је поступак обустављен. Осим тога, донето је 75 закључака којима су иницијативе одбачене.

д) Акти привредних друштава, јавних служби и других организација

Уставни суд је, поводом поднетих иницијатива за оцену уставности и законитости општих аката јавних предузећа и других привредних друштава, установа и других правних лица, донео 11 утврђујућих одлука, 5 решења о одбацивању иницијатива, у 2 предмета је покренут поступак, у 3 предмета је поступак обустављен, а у 40 предмета нису биле испуњене процесне претпоставке за мериторно одлучивање, те је Суд одлучио доношењем закључака о одбацивању иницијатива.

2. Поступак решавања сукоба надлежности

Поступајући у предметима формираним по захтевима за решавање сукоба надлежности, Уставни суд је током 2014. године одлучивао у 51 предмету и донео 46 решења о утврђивању надлежности и 5 закључака којима су захтеви одбачени. У овим предметима Суд је, изузев у једном случају, одлучивао о негативном сукобу надлежности, који је претежно настајао у примени прелазних одредаба Закона о прекршајима (везаних за надлежност органа управе, односно прекршајног суда за вођење првостепеног прекршајног поступка) и Законика о кривичном поступку (када се постављало питање надлежности основног суда и јавног тужилаштва за поступање у предметима у којима се као тужилац појављује оштећено лице). Имајући у виду готово 300 новопримљених захтева за решавање сукоба надлежности током 2014. године, може се закључити следеће. Прво, да ефикасност Суда у решавању ове врсте предмета није била на потребном нивоу. Друго, да је у великом броју случајева спорно питање поводом кога је изазван сукоб надлежности истоветно питању поводом кога је Суд већ решавао сукоб и то неретко између истих органа, те изазивање нових сукоба надлежности уместо поступања у складу са ставовима Уставног суда у раније донетим одлукама, може водити закључку да је упорно одбијање надлежности заправо начин да се предмети искажу као решени без упуштања у вођење поступка и доношење мериторне одлуке.

3. Поступак решавања изборног спора

Одлучујући у оквиру надлежности везане за решавање изборних спорова, Уставни суд је поступао у 1 предмету у којем је одбацио захтев удружења грађана, налазећи да спор поводом аката и радњи изборне комисије јединице локалне самоуправе, који се односе на утврђивање облика и изгледа гласачких листића за избор одборника скупштина јединица локалне самоуправе, није изборни спор о коме одлучује Уставни суд,

4. Поступак по жалбама судија, јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца на одлуку о престанку функције

У оквиру надлежности за одлучивање по жалбама судија, јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца на одлуку о престанку функције, Уставни суд је у 2014. години донео 2 решења, којима је одбацио жалбе судија изјављене против одлука Високог савета судства. У једном предмету Уставни суд је нашао да подносиатељка жалбе нема правни

интерес да оспорену одлуку Високог савета судства побија пред Уставним судом, јер као лице које је по личном захтеву остварило право на старосну пензију не испуњава услове за обављање судијске функције, док је у другом предмету Суд оценио да су очигледно неосновани наводи подносиоца о незаконитости оспорене одлуке Високог савета судства, с обзиром на то да је остварио право на инвалидску пензију због губитка радне способности услед болести.

5. Поступак по жалби на појединачни акт државног органа којим се онемогућава вршење надлежности јединице локалне самоуправе

У 2014. години Суд је решио 3 предмета формирана поводом жалби органа локалне самоуправе изјављених против акта државног органа којима се тврди да се онемогућава вршење надлежности локалне самоуправе. У 2 предмета жалбама су оспорене одлуке Владе којима су распуштене скупштине јединица локалне самоуправе и образовани привремени органи, те је Уставни суд, сагласно раније заузетом ставу, решењем одбацио жалбе због непостојања процесних претпоставки за вођење поступка, с обзиром на то да одлука о распуштању скупштине јединице локалне самоуправе представља општи правни акт, те не може бити предмет оспоравања у овој врсти уставносудског поступка.

У једном предмету, у којем је жалба била изјављена због онемогућавања вршења надлежности општине Сокобања из разлога што Народна скупштина није донела одлуку о утврђивању висине накнаде за коришћење природног лековитог фактора, сагласно одредби члана 13. став 3. Закона о бањама ("Службени гласник РС", бр. 80/92 и 67/93-др. закон), Уставни суд је такође донео решење којим је жалбу одбацио, али је констатовао да је пропуштање Народне скупштине да изврши законом прописану обавезу - да донесе акт којим би утврдила висину накнаде за коришћење природног лековитог фактора, изазвало проблеме у остваривању уставности и законитости у Републици Србији, јер је за последицу имало да поједине јединице локалне самоуправе на чијем се подручју налазе бање саме доносе опште акте којима утврђују висине ове накнаде, како би обезбедиле остваривање Законом предвиђеног прихода свог буџета, а за чије доношење нису овлашћене, због чега ови акти нису сагласни са Уставом и законом. Уставни суд је закључио и да, на основу члана 105. Закона о Уставном суду, упути писмо Народној скупштини и још једном укаже на потребу што хитнијег превазилажења проблема у остваривању уставности и законитости у овој области.

6. Поступак по уставним жалбама

Број предмета формираних по примљеним уставним жалбама у 2014. години, који је износио 9.355 бележи одређени пад у односу на претходну 2013. годину у којој је било поднето 11.564 уставних жалби. Наведена разлика у броју може се објаснити чињеницом да је 21. маја 2014. године почела примена одредаба члана 2. Закона о изменама и допунама Закона о уређењу судова, којима је прописано посебно правно средство – захтев за заштиту права на суђење у разумном року, у судским поступцима који су у току. Стога су, почев од наведеног датума, грађани и правна лица који сматрају да им је, у судском поступку који још увек није окончан, повређено право на суђење у разумном року, уместо да Уставном суду поднесу уставну жалбу, имали право да непосредно вишем редовном

суду поднесу захтев за заштиту тог права. Међутим, приметно је да је истовремено дошло до пораста броја уставних жалби којима се истиче повреда права на суђење у разумном року у окончаним предметима, као и оних којима се подносиоци обраћају Уставном суду незадовољни износом досуђене новчане накнаде по основу правичног задовољења у поступцима који су редовни судови водили поводом тражене заштите права на суђење у разумном року.

Уставни суд је у току 2014. године решио укупно 10.853 предмета уставних жалби. Донете су 2.672 одлуке, 5.485 решења о одбацивању уставних жалби, 61 решење о обустави поступка, а 2.635 предмета је решено на други начин (предмети уступљени редовним судовима ради одлучивања о повреди права на суђење у разумном року у поступцима који још увек трају). У структури предмета у којима је донета мериторна одлука 2.253 (84,35%) су одлуке којима је усвојена уставна жалба и утврђена повреда неког од Уставом зајемчених права, а 419 (15,64%) су одлуке о одбијању уставних жалби као неоснованих. Посматрано по правним областима, 1.674 одлуке су из области грађанског права, 100 одлука из области кривичног права и 896 из области управног права.

Одлукама којима су усвојене уставне жалбе утврђене су повреде следећих Уставом зајемчених права: повреда права на ограничено трајање притвора (члан 31. став 1.) - 3 одлуке; повреда права на правично суђење (члан 32. став 1.) – 1.415 одлука; повреда права на суђење у разумном року (члан 32. став 1.) - 702 одлуке; повреда права на правну сигурност као елемент права на правично суђење (члан 32. став 1.) - 16 одлука; повреда права на одбрану као једног од посебних права окривљеног (члан 33. став 2.) - 1 одлука; повреда права на накнаду штете (члан 35. став 2.) - 1 одлука; повреда права на једнаку заштиту права (члан 36. став 1.) - 384 одлуке; повреда права на правно средство (члан 36. став 2.) - 14 одлука; повреда права на имовину (члан 58.) - 67 одлука; повреда права и дужности родитеља (члан 65. став 1.) - 1 одлука; повреда права на правичну накнаду за рад (члан 60. став 4.) - 30 одлука, повреда права на правну заштиту за случај престанка радног односа (члан 60. став 4.) - 1 одлука и повреда права детета (члан 64. став 2.) - 1 одлука. У појединим одлукама Суд је утврдио повреду више од једног зајемченог права.

Из наведених података може се констатовати да је и даље најчешће утврђење повреде права на правично суђење (1.415). Штавише, Суд је повреду овог права утврдио у 131 предмету више него у 2013. години. Будући да се правом на једнаку заштиту права, односно правом на правну сигурност заправо гарантује једнако поступање, пре свега, судова у истим чињеничним и правним ситуацијама, одлуке Уставног суда донете у 2014. години, којима је утврђена повреда ових права у чак 400 предмета, као и ранијих година, указују на постојање проблема неуједначености судске праксе у Републици.

Поводом утврђених повреда, Уставни суд је у 478 предмета утврдио право подносилаца уставних жалби на накнаду нематеријалне штете, у укупном износу од 593.100 евра у динарској противвредности на дан исплате по средњем курсу Народне банке Србије, у 5 предмета утврђено је право на накнаду материјалне штете (у висини износа опредељеног решењем о извршењу, умањеног за евентуални износ који је подносилац уставне жалбе наплатио), док је у 5 предмета утврђено право на накнаду оба вида накнаде штете. Уставни суд је, такође, у складу са одредбом члана 89. став 2. Закона о Уставном суду, у 1.439 предмета поништио оспорени појединачни акт и наложио надлежном органу, претежно судовима, да донесе нову одлуку. Околности конкретних

случајева у којима је Уставни суд одлучивао током 2014. године и карактер утврђених повреда права резултурали су тиме да је дошло до значајног повећања броја предмета у којима је Суд нашао да се последице утврђене повреде права могу отклонити само поништајем оспореног акта. Наиме, за разлику од 2013. године у којој је поништај оспореног акта наложен у 917 предмета, у 2014. години тај број предмета је повећан чак за 522.

Из наведених, као и других података датих у статистичком прилогу који је саставни део овог Прегледа, може се закључити да опада број утврђених повреда права на суђење у разумном року, што је великим делом последица успостављања надлежности редовних судова да током трајања поступка пруже странкама заштиту овог права. Међутим, истовремено се у пракси Уставног суда у 2014. години може уочити тенденција извесног пораста броја предмета у којима се уставним жалбама истиче повреда права на суђење у разумном року у окончаним поступцима који су трајали дуже од неопходног временског периода за њихово решавање, с тим да је карактеристично да су подносиоци уставних жалби у грађанскоправним стварима, у претежном броју, имали процесни положај странке која није успела у спору, те би се из садржине неких од уставних жалби и захтева за досуђивањем накнаде нематеријалне штете, могло закључити да је обраћање Уставном суду суштински мотивисано покушајем да се кроз право на накнаду коју досуђује Уставни суд бар делимично компензира неуспех у судском поступку. У таквим случајевима, Уставни суд је детаљно испитивао све чињенице које су од значаја за трајање конкретног судског поступка, водећи рачуна да подносиоцу не ускрати заштиту права, али и да не погодује евентуалним лукративним мотивима.

И у 2014. години највећи број предмета – 5.485 (50,54%) решен је одбацивањем уставне жалбе. Иако је, номинално посматрано, број одбачених уставних жалби повећан за скоро 400 у односу на претходну годину, укупан проценат одбачаја уставних жалби и даље је далеко испод процента одбачаја у другим уставним судовима и у Европском суду за људска права (у коме се годишње више од 90% представки прогласи недопуштенима, тј. одбаци из различитих процесних разлога).

Иако је Уставни суд већ неколико година указивао на проблем великог броја одбачених уставних жалби изјављених преко пуномоћника који је стручно лице (адвокат), овај број није смањен, већ напротив и даље расте. У 2014. години одбачено је 3.739 уставних жалби изјављених преко пуномоћника адвоката, што је знатно више од половине укупног броја одбачених уставних жалби. С обзиром на то да се и после свих година примене института уставне жалбе догађа да пуномоћник који је стручно лице поднесе неблагоприятну уставну жалбу, да повреду уставних права образлаже искључиво понављањем навода претходно подношених правних средстава у поступку пред редовним судовима, квалитету заштите Уставом зајемчених права и слобода могло би допринети активније укључивање адвокатске коморе у стручно оспособљавање својих чланова.

V

ОДНОС УСТАВНОСУДСКЕ ПРАКСЕ И КОНВЕНЦИЈСКОГ ПРАВА

Уставни суд је настојао да и у 2014. години својим деловањем обезбеди целовиту и делотворну уставносудску заштиту у оквиру правног система Републике Србије, што је подразумевало да у оквиру својих надлежности остварује заштиту људских права и слобода, како непосредно, поступањем по уставним жалбама као формалном правном средству, тако и у домену апстрактне, нормативне контроле и остваривањем других надлежности.

Европска конвенција о заштити људских права и основних слобода ратификована је 3. марта 2004. године, те је постала правно обавезујућа за Републику Србију знатно пре доношења Устава од 2006. године. Конвенција је постала интегрални део правног поретка не само као потврђени међународни уговор, него су права обухваћена Конвенцијом зајемчена и одредбама Устава. Чињеница да су права прокламована Конвенцијом у највећој мери инкорпорирана у Устав подразумева да Уставни суд, штитећи уставност и законитост и права и слободу зајемчене Уставом, обезбеђује и заштиту конвенцијских права, чиме је посредно успостављена примарна заштита на националном нивоу, а супсидијарно у оквиру система заштите установљеног Конвенцијом, односно пред Европским судом за људска права.

Имајући у виду да је уставна жалба истовремено и последње правно средство у Републици Србији које се може изјавити пре обраћања Европском суду, како је то утврдио и сам Европски суд,¹ њена делотворност је од великог значаја за грађане и правна лица чија права су предмет заштите, али и за Републику Србију која се појављује као тужена страна пред Европским судом за људска права, па и за сам Европски суд пред којим се покрећу спорови против држава потписница Конвенције.

Полазећи од претходног, а имајући у виду да Република Србија спада у државе са највећим бројем представки пред Европским судом за људска права (у односу на број становника), целина рада Уставног суда потпуније ће бити сагледана и кроз рад Европског суда за људска права везано за спорове инициране против Републике Србије.

У току 2014. године пред Европским судом за људска права било је у раду укупно 14.188 представки поднетих против Републике Србије. Европски суд је решио 11.490 представки и то тако што је чак 11.427 представки проглашено недопуштеним или су скинуте са евиденције. У истом периоду у односу на Републику Србију донето је свега 16 пресуда којима је утврђена повреда једног или више права гарантованих Европском конвенцијом, док је у 2 пресуде утврђено да су неосновани наводи о повреди права. Донетим пресудама обухваћене су 63 представке. Тако је на крају 2014. године Европском суду за људска права остало за решавање свега 2.698 представки поднетих против Републике Србије.

У дужем периоду, Република Србија је била у групи држава које су биле учеснице у поступку пред Европским судом у изузетно великом броју предмета. Највећи број представки упућених Европском суду односио се на питања у вези са извршавањем правноснажних судских одлука у извршним поступцима пред домаћим судовима у којима

---

¹ Винчић и други против Србије (представке бр. 44698/06 и др. – пресуда од 1. децембра 2009. године)

су дужници били привредни субјекти у реструктурирању или у стечају. Активношћу Уставног суда, која је резултирала прилагођавањем уставносудске праксе, такво стање је промењено. Наиме, Европски суд је у току 2013. и 2014. године, у образложењима својих одлука констатовао да се уставна жалба може сматрати делотворним правним средством у оквиру значења члана 35. став 1. Конвенције и за последњу категорију предмета у вези са неизвршавањем пресуда против друштвених/државних предузећа и то почев од 4. октобра 2013. године, када је објављена одлука Уставног суда којом је утврђено право на накнаду материјалне штете подносиоцу уставне жалбе (који је имао положај извршног повериоца у поступку који је претходио подношењу уставне жалбе, а извршни дужник је било предузеће у реструктурирању)². Такав карактер правног дејства одлуке Уставног суда донете по изјављеној уставној жалби за последицу је имао да је велики број представки изјављених Европском суду против Србије после наведеног датума био одбачен као недопуштен због неисцрпљивања домаћих правних средстава.

Тенденцију смањивања броја спорова против Републике Србије пред Европским судом за људска права илуструје и следећи податак: индекс просечног броја представки на 10.000 становника од укупног броја становника у државама чланицама Савета Европе у 2013. години био је 0,80, а Република Србија је у тој години имала индекс 7,05, док је у 2014. тај индекс значајно пао: просечан „европски“ број представки на 10.000 становника био је 0,68, а Република Србија је имала индекс 3,90, што је знатно повољнији однос него претходне године.³

VI

ОДНОС УСТАВНОГ СУДА И НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Уставни суд је у току 2014. године, у складу са Законом о Уставном суду (чл. 33. и 107.) и Пословником о раду Уставног суда (члан 46.), од Народне скупштине затражио одговор, односно мишљење поводом поднетих предлога и иницијатива за покретање поступка и донетих решења о покретању поступка за оцену уставности закона, односно сагласности закона са Уставом и потврђеним међународним уговором у 14 предмета. Народна скупштина је у 4 предмета доставила тражени одговор и мишљење, док у преосталих 10 предмета одговор није достављен.

Уставни суд је такође, одлучујући у појединим предметима у којима су оспорене одредбе општих аката, закључио да постоји потреба да Народну скупштину, у смислу члана 105. Закона о Уставном суду, обавести о стању и проблемима остваривања уставности и законитости у Републици Србији и укаже на потребу законског регулисања појединих питања. У том смислу, Уставни суд је указао:

² Видети: *Феризовић (представка бр. 65713/13)* - 26. новембар 2013. године, *Риђић против Србије (представка бр. 53736/08)* - 1. јули 2014. године.

³ За 2013. годину податак је добијен стављањем у однос броја становника држава чланица Савета Европе на дан 1. јануара 2013. (приближно 822 милиона становника) и укупног броја представки пред Европским судом, а за 2014. – број становника на дан 1. јануара 2014. (приближно 824 милиона становника) и укупног броја представки пред Европским судом, те је по истом методу израђен индекс стања за државе појединачно (однос броја становника и броја представки) - (извор података: Eurostat).

- да је присутна одређена поднормираност када се ради о надлежности локалне самоуправе да својим прописом ближе дефинише врсту и обим радова на одржавању стамбених зграда у одређеним градским зонама,⁴

- на потребу што хитнијег усаглашавања Закона о евиденцијама у области здравства ("Службени лист СРЈ", бр. 12/98 и 37/02 и "Службени гласник РС", број 101/05) са Уставом од 2006. године, имајући у виду да подаци који се односе на здравствено стање појединаца спадају у нарочито осетљиве податке о личности, чија заштита је зајемчена Уставом,⁵

- на уочене проблеме остваривања уставности и законитости у области која се односи на коришћење природног лековитог фактора на подручјима бања, при чему је истакао да се истим поводом већ обраћао Народној скупштини у марту 2010. године, поводом уставноског предмета ИУл-116/2008,⁶

- да је потребно да се уреди право на породичну пензију ванбрачном другу (партнеру), односно ванбрачне удове и удовца, у складу са Уставом и признатим међународним актима⁷ и

- да законом није прописана могућност да пуномоћник физичког лица у парници може бити и ванбрачни друг (партнер), иако се Уставом ванбрачна заједница изједначава са браком.⁸

VII

ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКА УСТАВНОГ СУДА

Сагласно одредби члана 166. став 2. Устава, одлуке Уставног суда су коначне, извршне и општеобавезујуће. У том смислу, може се констатовати да је у току 2014. године дошла до изражаја активност доносилаца општих правних аката који су у претходном периоду били предмет оцене Уставног суда на њиховом усаглашавању, како Народне скупштине, која је извршила усаглашавање више закона (на пример Законика о кривичном поступку, Закона о пореском поступку и пореској администрацији, Закон о електронским комуникацијама, и др.), затим Скупштине АП Војводине која је донела нови Статут, органа државне управе (на пример, министар финансија је донео нови правилник којим је уређен начин вођења и садржина Регистра јавних уговора), независних регулаторних тела (на пример, Републичка радиодифузна агенција је изменила раније оспорене одредбе Општег обавезујућег упутства о понашању емитера), а извршено је и усаглашавање појединих општих аката органа јединица локалне самоуправе, што је Уставни суд констатовао у предметима у којима је обуставио поступке по поднетим иницијативама.

⁴ Одлука ИУо-35/2011 од 13. фебруара 2014. године.

⁵ Одлука ИУз-421/2013 од 5. јуна 2014. године.

⁶ Решење ИХУ-1651/2010 од 11. јула 2014. године.

⁷ Закључак ИУз-302/2012 од 15. јула 2014. године.

⁸ Одлука ИУз-347/2014 од 18. децембра 2014. године

Решавајући по захтевима за извршење одлука Уставног суда, Суд је у току 2014. године донео 6 закључака којима је захтеве одбацио због непостојања процесних претпоставки за даље поступање. Наиме, у 2 предмета Суд је нашао да подносилац нема активну легитимацију за подношење захтева, у 1 предмету се подносилац захтева није претходно обратио надлежном органу за измену појединачног акта донетог на основу општег правног акта за који је одлуком Уставног суда утврђено да није у сагласности с Уставом и законом, у 1 предмету је захтев одбачен као очигледно неоснован јер је одлука Уставног суда већ била извршена, 1 поднесак којим је тражено да Уставни суд одреди општи начин на који ће сви повериоци субјеката приватизације, код којих је окончан поступак реструктурирања, наплатити штету насталу применом члана 20ж Закона о приватизацији чија је неуставност утврђена одлуком УЗ-95/2013 („Службени гласник Републике Србије“, број 52/14), Уставни суд је одбацио због ненадлежности да по њему поступа на тражени начин, а у 1 предмету је констатовао да је Високи савет судства, поступајући по одлуци Уставног суда, извршио избор подносиоца захтева, чиме је поступљено по налогу Уставног суда.

Извршење својих одлука Уставни суд обезбеђује и у поступку одлучивања по уставним жалбама. Наиме, у предметима у којима су подносиоци уставних жалби у поступку који је претходио подношењу уставне жалбе указивали на ставове из одлука Уставног суда, а надлежни државни органи нису поступали у складу са њима, Уставни суд отклања последице у току одлучивања о уставној жалби. Тако је Уставни суд у 1 предмету констатовао да је решење основног суда оспорено уставном жалбом засновано на примени законске одредбе за коју је одлуком Уставног суда претходно утврђено да није у сагласности са Уставом и која је на тај начин, у моменту одлучивања основног суда, већ била уклоњена из правног поретка. Како је Уставни суд оценио да је оспорено решење засновано на арбитрерној примени меродавног права, због чега је утврдио повреду права на правично суђење из члана 32. став 1. Устава, поништио је оспорено решење и одредио да надлежни суд донесе ново одлуку.⁹

У вези са питањем извршавања одлука Уставног суда запажа се и њихово шире правно дејство. Примера ради, Комисија за заштиту конкуренције је 29. јула 2014. донела закључак којим је покренула поступак за испитивање повреде конкуренције по службеној дужности против Адвокатске коморе Србије, као облика удруживања учесника на тржишту, због постојања основане претпоставке да је одредбама Одлуке о утврђивању висине трошкова уписа у именик адвоката, именик заједничких адвокатских канцеларија и именик адвокатских ортачких друштава од 18. маја 2012. (која је престала да важи 20. маја 2014. даном објављивања одлуке Уставног суда УО-684/2012 од 20. фебруара 2014. године) било ограничено, односно да се одредбама Одлуке о трошковима уписа и накнадама приликом уписа у именик адвоката, именик заједничких адвокатских канцеларија и именик адвокатских ортачких друштава од 22. јуна 2014. године, која је ступила на снагу 30. јуна 2014. године, ограничава тржиште и развој тржишта пружања

⁹ Одлука Уж-6323/2012 од 9. октобра 2014. године, у којој се Уставни суд позвао на своју одлуку УЗ-225/2005 од 19. априла 2012. године ("Службени гласник РС", број 57/12), којом је утврђено да одредба члана 38а Закона о порезима на имовину ("Службени гласник РС", бр. 26/01, 45/02, 80/02 и 135/04) није у сагласности с Уставом.

услуга адвокатске правне помоћи (адвокатских услуга) на територији Републике Србије, чиме је учинила повреду конкуренције из члана 10. Закона о заштити конкуренције.¹⁰

VIII

ЈАВНОСТ РАДА УСТАВНОГ СУДА

У погледу обезбеђења јавности рада, Уставни суд је обављао активности које су се односиле на информисања јавности, интерно обавештавање, рад по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја и сарадњу са другим државним органима, организацијама и установама.

Информисање јавности обављано је поводом: рада и одлучивања Уставног суда на седницама Суда и великих већа; организације и других активности Суда (сарадње са другим државним органима, са уставним судовима других земаља и са међународним организацијама, организовања или учешћа на стручним скуповима о питањима уставносудске теорије и праксе, посета Уставном суду итд).

Информисање јавности о овим питањима вршено је објављивањем одлука Уставног суда у „Службеном гласнику Републике Србије“ и другим службеним гласилима, посредством интернет странице Уставног суда и пружањем одговора представницима медија на питања постављана поводом рада Суда.

Све одлуке Уставног суда за које је обавезно објављивање у „Службеном гласнику Републике Србије“, сагласно одредби члана 49. ст. 1. и 2. и члана 89. став 2. Закона о Уставном суду, објављене су у „Службеном гласнику Републике Србије“.

На званичној интернет страници Уставног суда благовремено су објављивана саопштења са седница и вести о другим активностима Уставног суда од значаја за јавност.

О организацији и саставу Суда, као и финансијским средствима и текућем пословању, јавност је обавештавана и путем годишњег Информатора о раду Уставног суда, који је постављен на интернет страници Суда.

Током 2014. године Уставном суду поднето је 98 захтева за слободан приступ информацијама од јавног значаја, поводом којих су благовремено припремљени одговори и достављени подносиоцима захтева.

IX

ОБЛИЦИ И МЕТОД РАДА УСТАВНОГ СУДА

Положај и надлежности, као и основе поступања Уставног суда темеље се на одредбама Устава и Закона о Уставном суду, а унутрашња организација, начин рада и друга питања од значаја за рад Уставног суда ближе су уређени Пословником о раду Уставног суда.

¹⁰ Закључак објављен у „Службеном гласнику РС“, број 86/14.

1. Седнице Уставног суда и већа

У складу са прописаном организацијом, Уставни суд је у 2014. години одлучивао на седницама Уставног суда, седницама два велика већа и пет малих већа.

Одржано је 38 седница Уставног суда на којима је разматрано укупно 176 уставносудских предмета, од којих је 118 предмета решено. Два велика већа су одржала укупно 80 седница на којима је разматрано укупно 2.909 предмета, од којих је решено 2.757. Коначно, на укупно 174 седнице пет малих већа Уставног суда разматрано је укупно 5.903 предмета, од којих је 5.771 предмет решен.

Такође, на седницама Уставног суда разматрани су и предлози правних ставова у вези са појединим уставноправним питањима, усвојени општи правни акти Суда, односно њихове измене и допуне и доношене друге одлуке у складу са одговарајућим законима.

2. Јавне расправе

Налазећи да се ради о сложеним уставноправним питањима, Уставни суд је на трећој припремној седници која је одржана 22. маја 2014. године, закључио да је потребно да се поводом спорних питања у предмету ГУо-247/2013, формираном поводом предлога за оцену уставности парафираног „Првог споразума о принципима који регулишу нормализацију односа“ између Владе Републике Србије и Привремених институција самоуправе у Приштини од 19. априла 2013. године, у складу са чланом 37. Закона о Уставном суду, одржи јавна расправа.

Јавна расправа је одржана у Уставном суду 24. јуна 2014. године. На јавној расправи су узели учешће: представници предлагача, представници Народне скупштине, Владе, Министарства спољних послова, Министарства правде, Републичког секретаријата за законодавство и Канцеларије за Косово и Метохију, као и истакнути научни и јавни радници који су, кроз излагање током јавне расправе или у достављеним писаним прилозима изнели своје виђење спорних уставноправних питања.

3. Припремне седнице

Ради разјашњења сложенијих уставноправних питања у појединим предметима, Уставни суд је у току 2014. године одржао 1 припремних седница.

На припремним седницама су разматрана питања од значаја за: оцену уставности Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему ("Службени гласник РС", број 93/12); оцену уставности и законитости парафираног „Првог споразума о принципима који регулишу нормализацију односа“ између Владе Републике Србије и Привремених институција самоуправе у Приштини, од 19. априла 2013. године; оцену уставности Закона о умањењу нето прихода лица у јавном сектору ("Службени гласник РС", број 108/13); оцену уставности и сагласности са потврђеним међународним уговорима Закона о изменама и допунама Закона о ауторском и сродним правима ("Службени гласник РС", број 119/12), оцену уставности Уредбе о утврђивању листе техничких уређаја и предмета за које постоји обавеза плаћања посебне накнаде носиоцима ауторског и сродних права ("Службени гласник РС", број 45/10) и оцену уставности и законитости Категоризације корисника који врше јавно саопштавање музичких дела, интерпретација и фонограма за

територију Републике Србије ("Службени гласник РС", број 3/13), као и за оцену уставности Закона о јавном бележничтву („Службени гласник РС“, бр. 31/11, 85/12, 19/13 и 55/14), Закона о промету непокретности („Службени гласник РС“, број 93/14) и Закона о изменама и допунама Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник РС“, број 55/14).

4. Консултативни састанак

Поводом иницијативе за покретање поступка за оцену уставности и сагласности са потврђеним међународним уговорима појединих одредаба Закона о изменама и допунама Закона о ауторском и сродним правима ("Службени гласник РС", број 119/12), оцену уставности Уредбе о утврђивању листе техничких уређаја и предмета за које постоји обавеза плаћања посебне накнаде носиоцима ауторског и сродних права ("Службени гласник РС", број 45/10) и оцену уставности и законитости Категоризације корисника који врше јавно саопштавање музичких дела, интерпретација и фонограма за територију Републике Србије ("Службени гласник РС", број 3/13), судија известилац у предмету је, ради разјашњења спорних питања, одржала консултативни састанак са експертима из области ауторског и сродних права.

5. Радна тела

Ради ефикаснијег одлучивања на седницама, претходна расправа о појединим спорним правним питањима која су се појављивала у предметима, као и предлози одлука, разматрани су на седницама сталних радних тела и то:

- **Комисије за праћење уставности и законитости** (3 седнице, на којима је Комисија разматрала питање поступања Суда у вези са скраћивањем имена и назива учесника у поступку пред Уставним судом, у смислу члана 94. Пословника о раду Уставног суда и питање правне природе акта о распуштању скупштине општине, односно потребу измене или допуне Става Уставног суда од 21. јануара 2003. године, те у вези са наведеним питањима предложила Уставном суду заузимање одређеног става),

као и у оквиру одбора образованих за уставне жалбе из појединих правних области:

- **I Одбора за уставне жалбе из области грађанског права**, који је надлежан за разматрање предлога одлука у предметима из области грађанске материје, осим оних таксативно наведених као надлежности другог одбора (32 седнице на којима је разматрано 425 предлога одлука),

- **II Одбора за уставне жалбе из области грађанског права**, који је надлежан за разматрање предлога одлука у предметима из области привредног права, радног права и спорова из породичног права (19 седница на којима је разматран 131 предлог одлука),

- **Одбора за уставне жалбе из области кривичног права** (31 седница на којима је разматрано 99 предлога одлука) и

- **Одбора за уставне жалбе из области управног права** (34 седнице, на којима је разматрано 113 предлога одлука).

Као и сваке године, рад **Редакционе комисије** допринео је високом номотехничком квалитету донетих одлука. Редакциона комисија је, у скаду са динамиком одлучивања на

седницама Суда и великих већа, одржала 39 седница на којима је утврђено 1.225 коначних текстова аката из уставносудске надлежности.

У складу са делокругом утврђеним Пословником о раду Уставног суда, у току године поступала је *Комисија за организациона и финансијска питања*, која је одржала 13 седница на којима је утврдила предлоге општих аката Суда, разматрала питања у вези са обезбеђивањем и коришћењем буџетских средстава и обезбеђивањем других услова за рад Суда, питања везана за радноправни статус запослених у Стручној служби Уставног суда и друга текућа питања из свог делокруга.

Х

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Међународна сарадња Уставног суда има значај не само за Уставни суд, већ и шире, за Републику Србију. Претходно наведено потврђено је током 2014. године кроз конкретне активности Уставног суда.

Свакако најзначајнији међународни скуп на коме је Уставни суд учествовао у овој години је XVI Конгрес Конференције европских уставних судова, који је одржан од 12. до 14. маја 2014. године, у Бечу, на коме су Уставни суд представљали председница Уставног суда Весна Илић Прелић и претходни председник Суда судија др Драгиша Слијепчевић. Иако Конгрес Конференције европских уставних судова, по природи ствари, представља један од најреспектабилнијих скупова уставних судова, XVI Конгрес одржан у Бечу имао је посебан значај за Републику Србију. Наиме, процедура којом је уређен рад ове организације подразумева да се пре почетка Конгреса одржи састанак Круга председника уставних судова чланица Конференције, као органа који доноси оперативне одлуке у име организације. Овога пута на дневном реду Круга председника поново је било предвиђено разматрање захтева тзв. „Уставног суда Републике Косово“ за доделу статуса придруженог члана Конференције или за доделу статуса госта на XVI Конгресу. У обраћању председницима европских уставних судова на седници Круга председника, председница Уставног суда Весна Илић Прелић је, кроз детаљну анализу одредаба Статута Конференције и досадашњу праксу ове организације у вези пријема нових чланова, изнела правне аргументе због чега поднети захтев не испуњава основне услове предвиђене Статутом да би могао бити прихваћен. Захваљујући изнетој правној аргументацији, али ништа мање захваљујући и интензивним, неформалним комуникацијама наше делегације са председником Уставног суда Републике Аустрије, као домаћином Конгреса и председавајућим Конференције, и другим учесницима Конгреса, исход гласања је био да ниједан од предложених начина укључивања тзв. „Уставног суда Косова“ у рад Конференције није добио потребну већину. За Републику Србију посебну важност има то што су ставови и аргументи Уставног суда Србије добили подршку значајног броја европских уставних судова чије су земље признале Косово.

Друга међународна активност која је имала значај не само у смислу размене искустава и расправе о стручним уставноправним питањима, већ и, начелно, за јачање сарадње у региону је Регионална конференција „Заштита права на слободу и безбедност и забрана тортуре“, коју је организовао Уставни суд, уз подршку Немачке фондације за

међународну правну сарадњу (IRZ). Конференција је одржана од 19. до 21. јуна 2014. године на Златибору, а њени учесници су, поред судија Уставног суда Србије, били председници, односно судије уставних судова Републике Хрватске, Црне Горе, Босне и Херцеговине, Републике Српске, Федерације Босне и Херцеговине и Македоније, судија Европског суда за људска права, као и бивши судија Савезног Уставног суда Немачке dr Dieter Hömig.

Поред ова два догађаја Уставни суд је током године имао и низ других међународних активности чији је циљ био развијање међусобне сарадње са другим уставним судовима и институцијама и размена искустава у остваривању уставносудске функције.

Тако је 2014. година започела потписивањем Протокола о међусобној сарадњи Уставног суда Србије и Правног факултета Универзитета у Бањој Луци, који су 15. јануара закључили тадашњи председник Уставног суда др Драгиша Слијепчевић и декан Правног факултета Универзитета у Бањој Луци академик проф. др Витомир Поповић.

Председница Уставног суда Весна Илић Прелић имала је током године више сусрета са амбасадорима акредитованим у Републици Србији. У посети Уставном суду су, у одвојеним посетама, између осталих, били амбасадор Републике Италије Ђузепе Манци, амбасадор Републике Аустрије Јоханес Ајгнер, амбасадор Републике Хрватске Гордан Маркотић, шеф Мисије ОЕБС-а у Србији, амбасадор Петер Буркхард, шеф Делегације ЕУ у Србији амбасадор Мајкл Девенпорт и др.

Поводом наставка сарадње Уставног суда и ОЕБС-а и могућих заједничких пројеката, председница Уставног суда одржала је 12. фебруара 2014. године састанак са шефицом Одељења за владавину права Мисије ОЕБС у Републици Србији Романом Швајгер и њеним сарадницима.

На састанку са делегацијом Канцеларије Савета Европе у Републици Србији договорен је наставак раније започете сарадње и учешћа Уставног суда у пројекту „Подршка судству у Србији у примени Европске конвенције о људским правима“, чија реализација је започета у 2013. години.

У оквиру билатералне сарадње, Уставни суд је био домаћин делегацији Уставног суда Руске федерације коју је предводио заменик председника Суда Сергеј Маврин.

Председница Уставног суда Весна Илић Прелић и заменик председника Суда др Горан Илић учествовали су на Међународној конференцији „Уставни суд - између негативног законодавца и позитивног активизма“, која је од 26. до 28. марта 2014. године, одржана у Сарајеву, поводом обележавања 50 година уставног судовања у Босни и Херцеговини.

Судија Уставног суда др Боса Ненадић учествовала је на Првом регионалном Форуму о владавини права за Југоисточну Европу, који је 28. и 29. марта 2014. године одржан у Будви. Учесници овог скупа биле су судије Европског суда за људска права из земаља региона, судије уставних судова, врховних судова, заступници пред ЕСЉП из земаља региона, као и представници невладиних организација.

У традиционалном VIII Регионалном Moot Court такмичењу пред Европским судом за људска права, на којем учествују правни факултети из шест држава региона (Словеније, Хрватске, Босне и Херцеговине, Србије, Црне Горе и Македоније), које је 26. и 27. априла 2014. године одржано у Вишем суду и Великој већници Градске куће у Суботици,

учествовале су судије др Боса Ненадић и Предраг Ћетковић, као чланови стручног жирија-Високог судског већа.

У раду Светског конгреса Међународног удружења за уставно право, који је одржан од 16. до 20. јуна 2014. године у Ослу, на лично упућен позив, учествовала је др Боса Ненадић, и изложила рад на тему „Начело поделе власти у уставносудској јуриспруденцији“. У оквиру Конгреса је промовисан Зборник радова са Конференције Међународног удружења за уставно право, која је у поводу тридесетогодишњице овог удружења одржана маја 2012. у Београду, у организацији Уставног суда Србије и Српског удружења за уставно право.

Обележавању 20 година од доношења Устава Републике Молдавије, на скупу који је Уставни суд Молдавије организовао 8. и 9. септембра 2014. године у Кишњеу, у име Уставног суда Србије, присуствовале су судије Предраг Ћетковић и Сабахудин Тахировић.

На 6. Конгресу правника Европе и Медитерана „Правда и економски раст“, који је одржан на Правном факултету Универзитета у Београду, 25. и 26. септембра 2014. године, а чији циљ је био да истакне допринос континенталног права економском просперитету и социјалној хармонији, председница Уставног суда Весна Илић Прелић говорила је у оквиру Округлог стола о теми „Контрола судске одлуке“. Организатори Конгреса су били Правни факултет Универзитета у Београду и француска Фондација за континентално право, у сарадњи са Амбасадом Републике Француске у Србији и Правосудном академијом.

Судије Уставног суда др Оливера Вучић и др Агнеш Картаг Одри учествовале су у раду 11. саветовања „Октобарски правнички дани“ које је 3. и 4. октобра 2014. године одржано на Правном факултету Универзитета у Бањој Луци, са темом „Изградња и функционисање правног система“.

Судија Уставног суда мр Томислав Стојковић је, са радом на тему „Уставни положај људског достојанства - искуства Уставног суда Србије“, учествовао на 19. Међународној конференцији „Уставни положај људског достојанства“, коју традиционално организује Уставни суд Јерменије, а која је овога пута одржана од 23. до 25. октобра у Јеревану.

Председница Уставног суда Весна Илић Прелић и судије др Боса Ненадић и др Драгиша Слијепчевић присуствовали су свечаној академији поводом 20 година Уставног суда Републике Српске, која је одржана 6. новембра 2014. године у Бањој Луци.

На Међународној конференцији „Уставносудска заштита људских права и основних слобода“, која је од 26. до 29. новембра 2014. године одржана у Будви, а коју је Уставни суд Црне Горе организовао поводом 50 година уставног судства у Црној Гори, учествовали су председница Уставног суда Весна Илић Прелић и судија Братислав Ђокић. Тема излагања председнице Уставног суда била је „Искуство Уставног суда Републике Србије у заштити људских права и основних слобода“.

Сарадња са Заједничким саветом уставне правде Венецијанске комисије настављена је и у 2014. години, а обухватила је нарочито: припрему и достављање одговора на постављена питања уставних судова, односно еквивалентних органа земаља чланица, као и Европског суда за људска права о правној регулативи Републике Србије и судској пракси у вези различитих питања, достављање извода и одлука Уставног суда за

билтен и електронску базу података Венецијанске комисије; као и учешће на редовном годишњем састанку овог тела Венецијанске комисије, који је одржан у Грузији.

Посебну пажњу Уставни суд је посветио објављивању Зборника радова са Међународне конференције "Положај и перспектива уставног судства", која је одржана 17. октобра 2013. године, поводом обележавања 50 година од оснивања Уставног суда. Зборник садржи писане радове и усмена излагања бројних угледних гостију – председника и судија уставних судова учесника Конференције, као и обраћање гостију Конференције - председника Републике, председника Венецијанске комисије, шефа Делегације Европске уније у Србији, представника Европске конференције уставних судова, амбасадора ОЕБС-а у Републици Србији и руководиоца Одељења IRZ-а за БиХ, Македонију, Црну Гору и Србију.

Коначно, имајући у виду потребу рационалног коришћења буџетских средстава, Уставни суд је изостао са годишњег скупа Светске конференције уставних судова, будући да је скуп организован у Сеулу (Јужна Кореја) што је подразумевало високе трошкове учешћа.

XI

САРАДЊА СА ДРУГИМ ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА, ОРГАНИЗАЦИЈАМА И УСТАНОВАМА

Уставни суд је, као и ранијих година, у остваривању својих надлежности, сарађивао са другим државним органима и организацијама о питањима од интереса за очување уставности и законитости и заштиту људских права и слобода. Учешће представника Уставног суда на традиционалним стучним скуповима као што су годишње саветовање редовних судова у Врњачкој Бањи у организацији Врховног касационог суда и саветовања привредних судова у организацији Привредног апелационог суда у 2014. години је имало за циљ не само даље развијање сарадње међу органима који су на истом задатку – заштите људских права и слобода, већ и преношење искустава и давање одговора на конкретна питања у вези са вођењем поступака за заштиту права на суђење у разумном року. Поред тога, непосредна сарадња са Врховним касационим судом и Републичким јавним тужиоцем остварена је поводом великог броја поднетих захтева за решавање сукоба надлежности између судова и јавних тужилаштава везаних за примену одређених одредаба новог Законика о кривичном поступку.

У 2014. години Министарству правде и државне управе - Сектору за заступање пред Европским судом за људска права достављени су одговори поводом 70 упита, који су се односили на око 1.200 подносилаца представки поднетих Европском суду за људска права против Републике Србије.

Уставни суд традиционално негује и развија сарадњу са правним факултетима. Тако је, као што је већ наведено у оквиру међународних активности Уставног суда, 2014. година започела закључивањем Протокола о сарадњи између Уставног суда и Правног факултета Универзитета у Бањој Луци, који су потписали тадашњи председник Уставног суда др Драгиша Слијепчевић и декан Правног факултета проф. др. Витомир Поповић.

XII

УСЛОВИ РАДА УСТАВНОГ СУДА

Услови рада у којима Уставни суд функционише од августа 2013. године испуњавају највише стандарде и у многоме надилазе услове у којима ради највећи број уставних судова у Европи.

Што се тиче персоналне оспособљености Стручне службе Уставног суда, Суд је и у 2014. години наставио са праксом да, у оквиру расположивих буџетских средстава и у складу са прописаном процедуром, јача Стручну службу и то пре свега у делу извршилаца чији су послови везани за остваривање надлежности Уставног суда. Суд је установио праксу да запослене који раде на обради уставносудских предмета подстиче да, поред обавезног државног стручног испита, приступе припреми и полагању и правосудног испита као додатног вида стручног усавршавања. Осим тога, наставило се са добро установљеном праксом континуираног пријема волонтера, који се ради стицања искуства укључују у рад на најједноставнијим предметима, да би им, уколико покажу способност за рад на овим пословима, наредне године било обезбеђен пријем на месту приправника. На крају 2014. године у Стручној служби Уставног суда било су запослена укупно 103 државна службеника и намештеника.

Библиотечки фонд је увећан за око 115 наслова, првенствено из средстава Уставног суда. Библиотека је смештена у простор који омогућава прегледност, доступност коришћења, а по потреби и услове за одржавање мањих стручних скупова.

Уставни суд је информатички опремљен на начин који задовољава све његове потребе, како на плану сваког појединог судије и запосленог, тако и на плану функционалности система електронског пословања Суда. У 2014. години није било занављања постојеће опреме и поред тога што је Планом јавних набавки Уставног суда за 2014. годину била предвиђена набавка рачунарске опреме у вредности од 10.640.000 динара. До реализације Плана није дошло јер орган надлежан за спровођење централизоване јавне набавке рачунарске опреме није те године спровео поступак набавке. Као и у претходном периоду, свим судијама и запосленим обезбеђен је рачунар, интернет конекција и могућност коришћења електронске поште, базе прописа и судске праксе других судова, што обезбеђује оптималне услове за рад.

XIII

ЗАКЉУЧНЕ ОЦЕНЕ

Пет деценија од установљења Уставног суда у Републици Србији је, посматрано историјски, али и у сваком другом смислу, релевантан период за сагледавање промена његовог положаја и развоја његове улоге. Од уставног суда са традиционално својственом надлежношћу апстрактне нормативне контроле, Уставни суд у Републици Србији је прерастао у савремени европски уставни суд, односно државни орган, по положају независан и самосталан, са већим бројем надлежности, као облицима остваривања

заштите уставности и законитости. Почетак шесте деценије постојања Уставног суда обележава наглашени активизам у пружању непосредне заштите Уставом зајемчених људских и мањинских права и слобода. Интерпретацијом националног законодавства у складу са Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода, као саставним делом правног поретка Републике Србије, а у границама које поставља Устав, стандард њихове заштите подигнут је на виши ниво. Овакав приступ Уставног суда остваривању његових уставних функција представља и својеврсни, конкретни, допринос усклађивању националног са европским правним оквиром.

Као што је на почетку речено, бројне и широко постављене надлежности Уставног суда и широка доступност Уставног суда свим грађанима и правним лицима у многоструко мењају физиономију Суда и захтевају од њега интензивно, дневно ангажовање на остваривању Уставом утврђене функције. Поред тога, интензивна законодавна активност и бројне измене и допуне важећих закона неминовно са собом носе и негативне последице. Стога се Уставни суд у поступку нормативне контроле све чешће суочава са потребом да својим одлукама реагује због утврђених неусклађености у правном поретку којима се нарушава уставно начело јединства правног поретка у Републици, због битних мањкавости у квалитету нормативних решења (са становишта њихове јасноће и прецизности) којима се, уношењем правне несигурности како у односу на оне који норму треба да примењују, тако и у односу на оне на које норма треба да се примени, угрожава начело владавине права, због поднормираности прелазног режима који се успоставља ступањем на снагу, односно почетком примене новог закона, као и због неретког прекорачења законских овлашћења доносилаца подзаконских аката. Са друге стране, објективности ради, треба истаћи да је учестало подношење иницијатива којима се тражи да Уставни суд утврди неуставност закона или неуставност и незаконитост других општих аката у великој мери последица не стварне уставноправне утемељености аргумената које подносиоци иницијатива истичу, већ тога што транзиционе промене које још увек трају, дуготрајна економска криза у Србији и међународни односи из којих се стварају обавезе за државу, неминовно са собом носе и интервенције у правном поретку које се негативно рефлектују на широки круг грађана и других субјеката. Управо из тих разлога новине у правном поретку доживљавају се као неуставне, а од Уставног суда очекује да их спречи. Када је, пак, реч о заштити Уставом зајемчених права и слобода у поступку по уставној жалби, чињеница да се Уставном суду констатно месечно обраћа између 800 и 1.000 физичких и правних лица која сматрају да им је, пре свега одлукама редовног суда, повређено неко од зајемчених права свакако да захтева свестрану анализу узрока оваквог стања. Том анализом морали би да се баве превасходно редовни судови. Оно што су запажања Уставног суда, заснована на сада већ вишегодишњем раду у области пружања заштите зајемчених права и слобода, је, прво, чињеница да су изменама свих процесних закона драстично редукована ванредна правна средства која се могу изјављивати против правоснажних судских одлука, тако да се, најчешће поступак завршава пред другостепеним судом. Оваква законодавна политика може се објаснити намером и потребом да се судски поступци убрзају. Међутим, недостатак ванредних правних средстава или рестриктивни услови за њихово изјављивање „прелили“ су се у поступак пред Уставним судом, у коме се, као што је речено не плаћа никаква такса, уз разумљиво очекивање сваког подносиоца уставне жалбе да ће одлуком Уставног суда исходovati другачији исход судског поступка. Друго запажање Уставног суда односи се на то да није

учињен видљив помак у скраћивању времена трајања судских поступака, а посебно да се тај помак не уочава у поступку извршења судских пресуда. Неоправдано дуго трајање једног судског поступка не само да значи повреду зајемченог права на суђење у разумном року, већ директно изазива неповерење у регуларност самог судског поступка и његов исход.

Дакле, претходно изложено представља, у најкраћем, општи друштвени оквир у коме се одвијао рад Уставног суда у 2014. години. Истовремено, Уставни суд је суочен не само са номинално великом бројем предмета, већ и са тиме да се пред Суд постављају све сложенија уставноправна питања која је потребно расправити пре доношења одлуке. Са своје стране, Суд је настојао да што већи број предмета реши. Више од 11.300 решених предмета током једне године, објективно представља позитиван резултат Суда. Да је оваква оцена самог Суда реална потврђују и следеће чињенице. Прво, ниједан уставни суд из земаља региона, при чему се мисли на државе – бивше републике СФРЈ које су прошле или још увек пролазе кроз исти „транзициони“ период и имају најсличније надлежности нашем Уставном суду, никада нису решиле околики број предмета током једне године. Друго, Уставни суд је у 2014. години решио готово исти број предмета (и то из различитих надлежности) колико је Европски суд за људска права решио представки поднетих против Републике Србије (11.490), с тим што је Европски суд чак 99,45% представки решио на процесни начин (одбацивањем). Суд је, настојећи да што ефикасније поступа, имао у виду и чињеницу да је уставна жалба истовремено и последње правно средство у Републици Србији које се може изјавити пре обраћања Европском суду за људска права, те да од њене делотворности зависи и број представки које могу бити разматране пред Европским судом за људска права против Републике Србије.

Полазећи од наведених премиса, Уставни суд је настојао да реши што већи број предмета, а да притом обезбеди што потпуније сагледавање свих уставноправних питања, ваљану правну утемељеност закључивања и, у границама својих надлежности, допринесе ефикасном извршавању својих одлука, као и пресуда Европског суда за људска права. Резултати остварени у 2014. години постигнути су на основу брижљивог планирања и добро установљене методологије у поступању, али су пре свега исход изузетног напора судија и Стручне службе Суда.

**ПРЕДСЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА**

Весна Илић Прелић

**ПРИКАЗ
СТАТИСТИЧКИХ ПОКАЗАТЕЉА РАДА
УСТАВНОГ СУДА У 2014. ГОДИНИ**

**Преглед донешених решења и предмета решених на други начин у 2014.
по годинама пријема и правним областима**

Година пријема	решења			укупан број решења	донешена решења по правним областима										
	одбацивању жалбе	обустави поступка	обустави поступка и одбијању жалбе		грађанско право	парнични поступак	кривично право	прекршајни поступак	управно право	запошљавање и рад	имовинско правни односи	привреда и финансије	политички систем	остало	
2010	2	6	0	8	2	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0
2011	720	16	0	736	471	38	86	15	119	0	0	1	0	6	
2012	1536	14	0	1550	982	70	246	68	172	2	0	0	1	9	
2013	2880	21	0	2901	1865	132	392	75	378	0	0	3	0	56	
2014	347	4	0	351	269	13	23	3	41	0	0	1	0	1	
Укупно:	5485	61	0	5546	3589	253	753	161	710	2	0	5	1	72	
	5485	61													

Година пријема	решено на други начин				укупно решено на други начин	решени предмети на други начин по правним областима									
	стајање	пресигнација	изузеће	уступљен		грађанско право	парнични поступак	кривично право	прекршајни поступак	управно право	запошљавање и рад	имовинско правни односи	привреда и финансије	политички систем	остало
2010	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	
2011	14	8	0	9	31	27	0	1	2	0	0	0	0	1	
2012	17	10	0	542	569	551	6	9	0	3	0	0	0	0	
2013	35	2	0	1141	1178	1031	55	40	10	35	0	0	4	2	
2014	87	7	0	762	856	789	23	31	2	8	0	0	1	1	
Укупно:	153	28	0	2454	2635	2398	84	81	14	47	0	0	5	4	

донето одлука	2672
усвајајућих	2253
одбијајућих	419
донето решења	5546
укупно решено на седницама:	8218
други начин	2635
Укупно решено од јануара 2014.	10853

нерешено:	14246
------------------	--------------

**Табеларни преглед утврђених повређених права по уставним жалбама
у току 2014 године
(38. седница УС - 23. 12. 2014. и 40. седница I и II Великог већа - 12. 12. 2014.)**

Утврђено повређено право	Година подношења уставне жалбе					Укупно утврђено повређеног права
	2010	2011	2012	2013	2014	
право на судску заштиту људских права и слобода - чл. 22. Устава	0	0	0	0	0	0
судска заштита људских и мањинских права - чл. 22. став 1. Устава	0	0	0	0	0	0
право на достојанство и слободан развој личности - чл. 23. Устава	0	0	0	0	0	0
право на живот - чл. 24. став 1. Устава	0	0	0	0	0	0
право на неповредивост физичког и психичког интегритета - чл. 25. Устава	0	0	0	0	0	0
право на слободу и безбедност - чл. 27. став 1. Устава	0	0	0	0	0	0
право на хитно одлучивање о трајању притвора - чл. 27. ст. 3. Устава	0	0	0	0	0	0
право лица лишеног слободe на жалбу суду - чл. 27. став 3. Устава	0	0	0	0	0	0
право притвореног лица да ако није саслушано приликом доношења одлуке о притвору или ако одлука о притвору није извршена непосредно по доношењу, у року од 48 часова од лишења слободe, буде изведено пред надлежни суд који потом поново одлучује о притвору - чл. 30. став 2. Устава	0	0	0	0	0	0
право да се притворенику уручи писмено и образложено решење суда о притвору најкасније 12 часова од притварања - чл. 30. став 3. Устава	0	0	0	0	0	0
право на ограничено трајање притвора (члан 31. став 1.)	0	0	3	0	0	3
повреда права на трајање притвора - чл. 31. став 1. и 2. Устава	0	0	0	0	0	0
право на правично суђење (члан 32. став 1.)	2	190	165	751	307	1415
право на правну сигурност (члан 32. став 1.)	0	12	4	0	0	16
право на суђење у разумном року (члан 32. став 1.)	4	510	180	7	1	702
право на одбрану - чл. 33. став 2.	0	1	0	0	0	1
право на правну сигурност у казном праву - чл. 34. став 2. Устава	0	0	0	0	0	0
право на претпоставку невиности - чл. 34. став 3. Устава	0	0	0	0	0	0
право на накнаду штете - чл. 35. Устава	0	1	0	0	0	1
право на једнаку заштиту права (члан 36. став 1.)	0	54	51	246	33	384
право на жалбу и друго правно средство (члан 36. став 2.)	0	9	5	0	0	14
право на неповредивост стана - чл. 40. став 1. и 2. Устава	0	0	0	0	0	0
права цркве и верске заједнице - чл. 44. Устава	0	0	0	0	0	0
право на обавештеност - чл. 51. Устава	0	0	0	0	0	0
изборно право - чл. 52. Устава	0	0	0	0	0	0
право на слободу окупљања - чл. 54. став 1. Устава	0	0	0	0	0	0

Утврђено повређено право	Година подношења уставне жалбе					Укупно утврђено повређеног права
	2010	2011	2012	2013	2014	
право на имовину (члан 58. став 1.)	0	54	2	9	2	67
право на рад - чл. 60. Устава	0	0	0	0	0	0
право на правичну накнаду за рад (члан 60. став 4.)	0	4	25	0	1	30
право на правну заштиту за случај престанка радног односа - чл. 60. став 4. Устава	0	1	0	0	0	1
права детета - чл. 64. став 2. Устава	0	1	0	0	0	1
право и дужност родитеља (члан 65. став 1.)	0	1	0	0	0	1
право на социјалну заштиту - чл. 69. Устава	0	0	0	0	0	0
право на сталност судијске функције - чл. 146. став 1. у вези члана 148. став 1. Устава	0	0	0	0	0	0
право на поштовање приватног и породичног живота из чл. 8. Европске конвенције за заштиту људских права и слобода	0	0	0	0	0	0
Укупно повређених права по годинама:	6	838	435	1013	344	2636

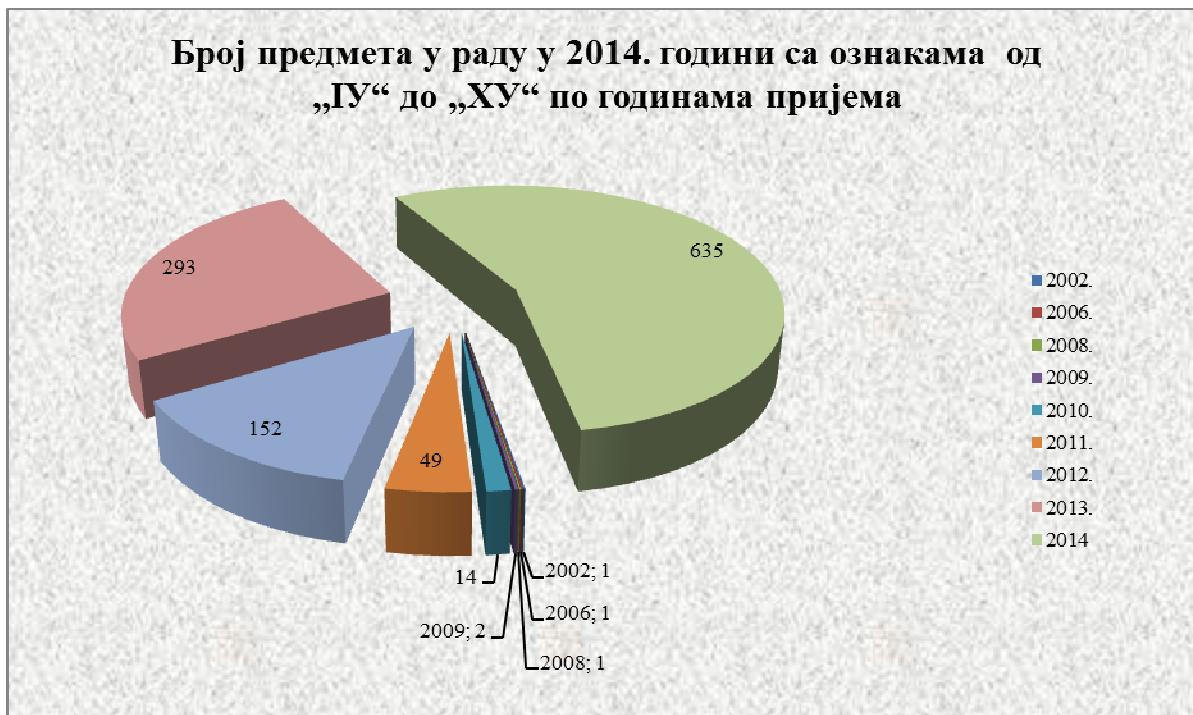

Графички приказ пренетих и примљених предмета по класификационим ознакама од IУ до ХУ

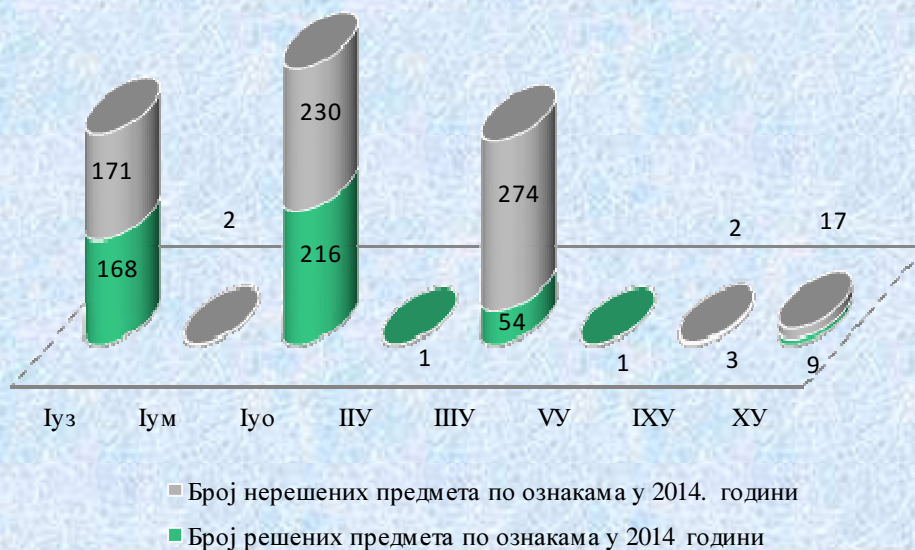

Ознака предмета	Број пренетих предмета из ранијих година (2002-2013)	Број примљених предмета у току 2014	Укупно предмета у раду
IУз	176	163	339
IУм	0	2	2
IУо	282	164	446
IIУ	0	1	1
IIIУ	32	296	328
VУ	0	1	1
IXУ	5	0	5
XУ	18	8	26
Укупно:	513	635	1148

Година пријема	Број предмета у раду у 2014. години са ознакама од „ГУ“ до „ХУ“ по годинама пријема
2002.	1
2006.	1
2008.	1
2009.	2
2010.	14
2011.	49
2012.	152
2013.	293
2014.	635
Укупно:	1148

Графички приказ броја решених и нерешених предмета по класификационим ознакама од IУ до ХУ

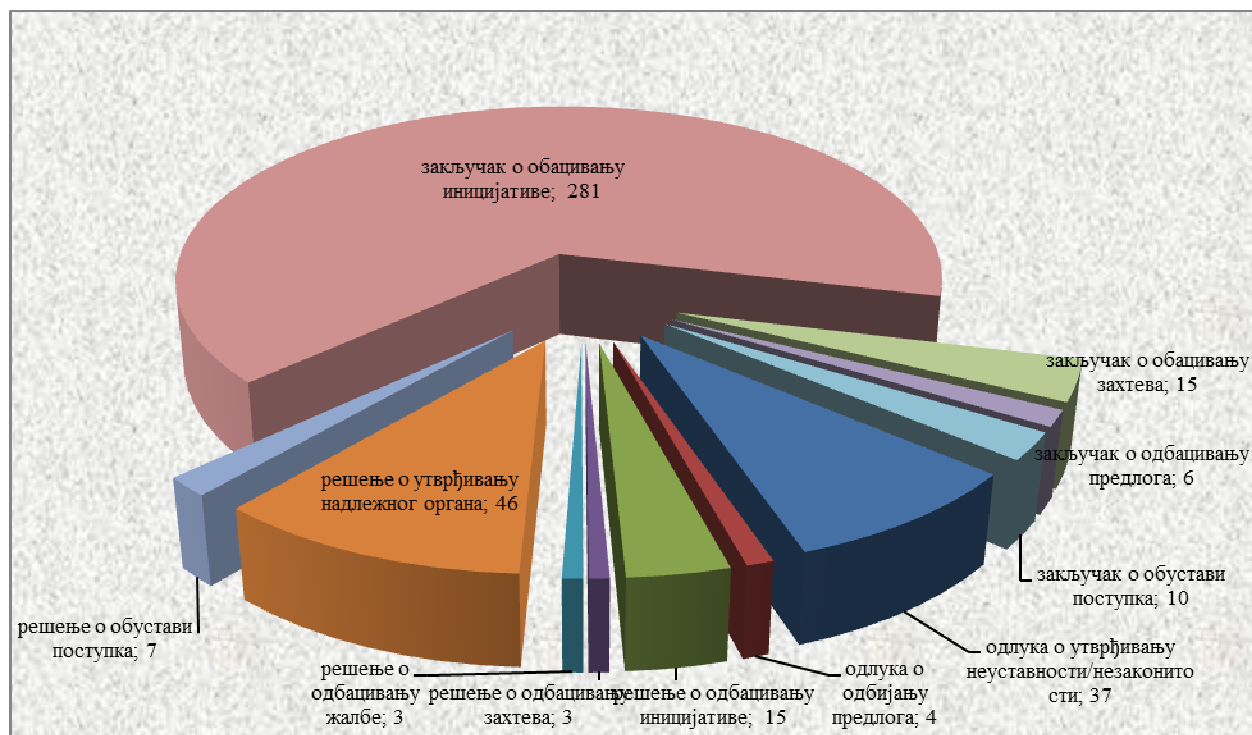

Ознака предмета	Укупно предмета у раду	Број решених предмета по ознакама у 2014 години	Број нерешених предмета по ознакама у 2014. години
IУз -предмети којима се оспоравају закони и други општи акти НС РС	339	168	171
IУм- предмети којима је оспорена уставност потврђених међународних уговора	2	0	2
IУо - предмети којима се оспоравају остали општи акти (јавних прдузећа, привредних друштава, политичких странака, синдиката, удружења грађана и колективни уговори)	446	216	230
IIУ - предмети	1	1	0
IIIУ -предмети који се односе на решавање сукоба надлежности	328	54	274
VУ - предмети који се односе на одлучивање о изборним споровима за које законом није одређена надлежност судова	1	1	0
IXУ - предмети који се односе на одлучивање по жалби на појединачни акт или радњу државног органа или органа јединице локалне самоуправе...	5	3	2
XУ -предмети који се односе на друге послове утврђене Уставом и законом	26	9	17
Укупно:	1148	452	696

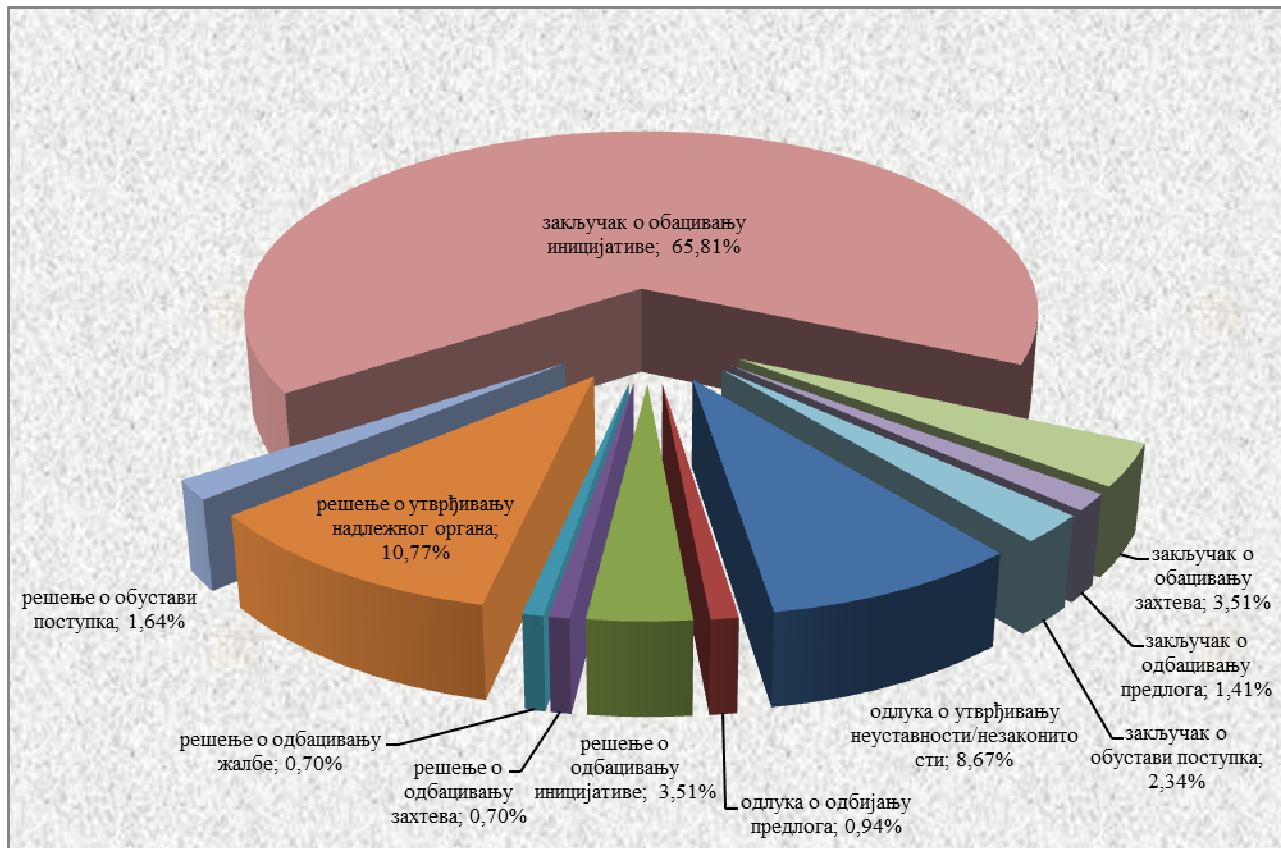
Година пријема	Број решених предмета у 2014. години са ознакама од „IУ“ до „ХУ“ по годинама пријема
2002.	1
2008.	1
2009.	1
2010.	10
2011.	43
2012.	123
2013.	156
2014.	117
Укупно:	452

Графички приказ броја решених предмета са класификационим ознакама од IУ до XV у 2014. години по начину одлучивања

Начин одлучивања	Број донесених одлука/решења/закључака
одлука о утврђивању неуставности/незаконитости	37
одлука о одбијању предлога	4
решење о обавивању иницијативе	15
решење о обавивању захтева	3
решење о обавивању жалбе	3
решење о утврђивању надлежног органа	46
решење о обустави поступка	7
закључак о обавивању иницијативе	281
закључак о обавивању захтева	15
закључак о обавивању предлога	6
закључак о обустави поступка	10
Укупно решено:	427

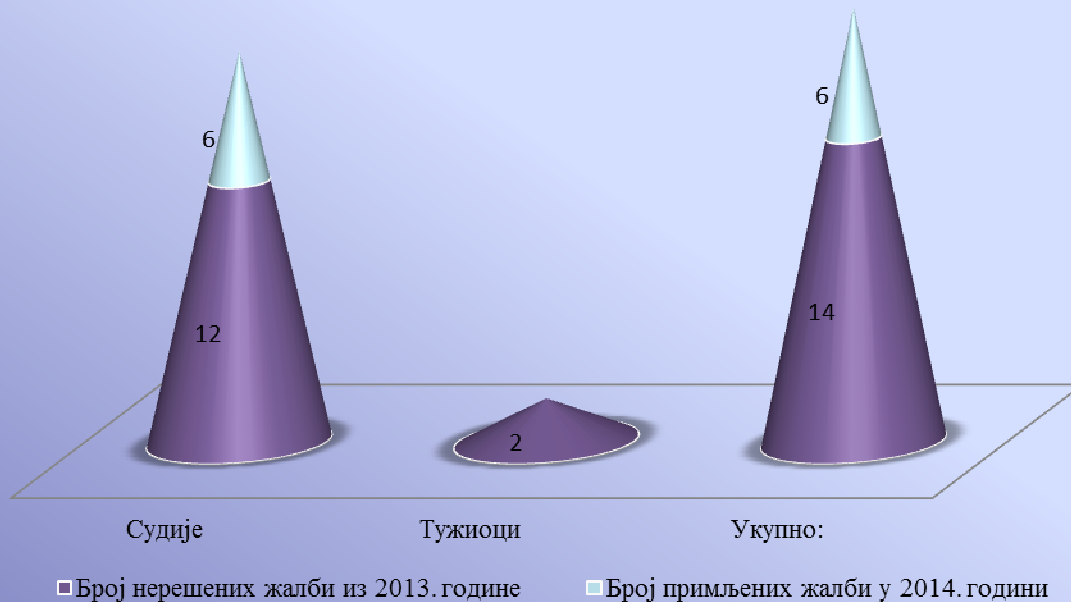
Графички приказ процентуално исказаног начина одлучивања у предметима са класификационим ознакама од IY до XY у 2014. години у односу на укупан број решених предмета

Начин одлучивања	% донесених одлука/решења/закључака
одлука о утврђивању неуставности/незаконитости	8,67%
одлука о одбијању предлога	0,94%
решење о одбацивању иницијативе	3,51%
решење о одбацивању захтева	0,70%
решење о одбацивању жалбе	0,70%
решење о утврђивању надлежног органа	10,77%
решење о обустави поступка	1,64%
закључак о обацивању иницијативе	65,81%
закључак о обацивању захтева	3,51%
закључак о одбацивању предлога	1,41%
закључак о обустави поступка	2,34%
Укупно решено:	100,00%

Графички приказ броја пренетих и примљених жалби на одлуке ВСС о престанку судијске функције и ДВТ о престанку јавнотужилачке функције

Жалбе против одлука ВСС о престанку судијске функције и жалбе против одлуке ДВТ о престанку јавнотужилачке функције	Број нерешених жалби из 2013. године	Број примљених жалби у 2014. години
Судије	12	6
Тужиоци	2	0
Укупно:	14	6

Графички приказ броја решених и нерешених жалби на одлуке ВСС о престанку судијске функције и ДВТ на одлуке јавнотужилачке функције

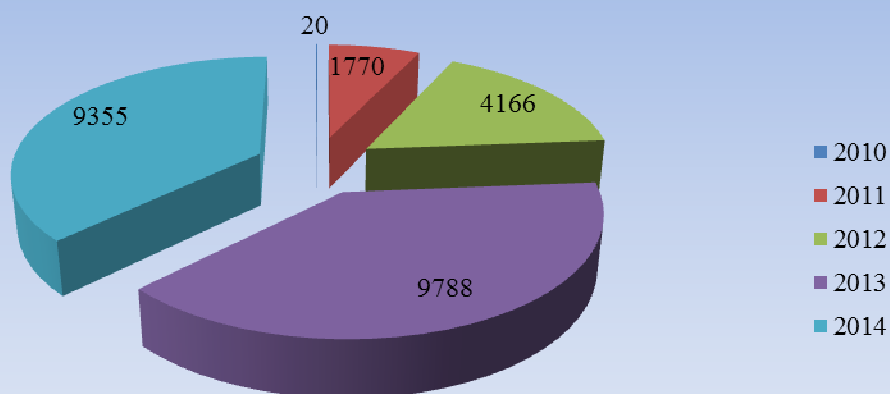
Жалбе против одлука ВСС о престанку судијске функције и жалбе против одлуке ДВТ о престанку јавнотужилачке функције	Број решених жалби у 2014. години	Број нерешених жалби у 2014. години
Судије	3	15
Тужиоци		2
Укупно:	3	17

Графички приказ броја решених жалби на одлуку ВСС о престанку судијске

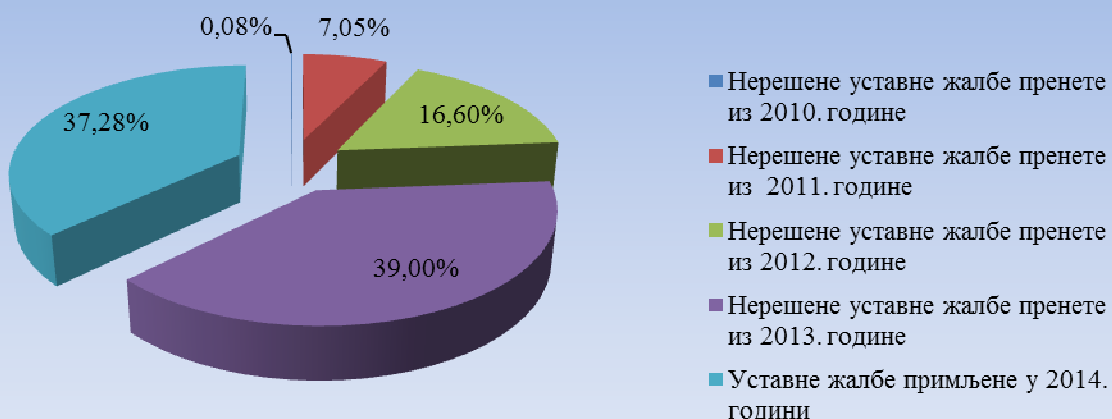
Начин одлучивања	Донешених одлука/решења
решење о одбацивању жалбе	2
решено на други начин/спајање по закључку суда	1
Укупно:	3

Графички приказ укупног броја уставних жалби у раду у току 2014 године

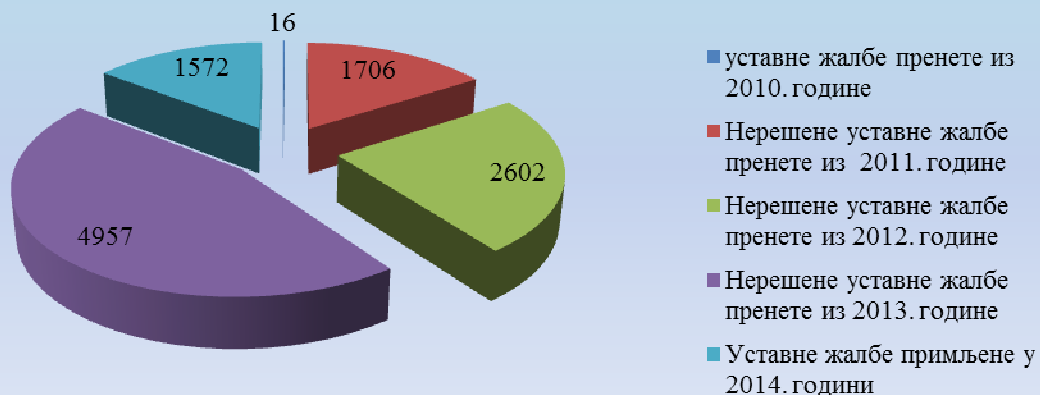
	Број уставних жалби у раду по годинама
Нерешене уставне жалбе пренете из 2010. године	20
Нерешене уставне жалбе пренете из 2011. године	1770
Нерешене уставне жалбе пренете из 2012. године	4166
Нерешене уставне жалбе пренете из 2013. године	9788
Уставне жалбе примљене у 2014. години	9355
Укупно уставних жалби у раду током 2014. године	25099

Графички приказ укупног броја уставних жалби у раду у 2014 години исказан у %

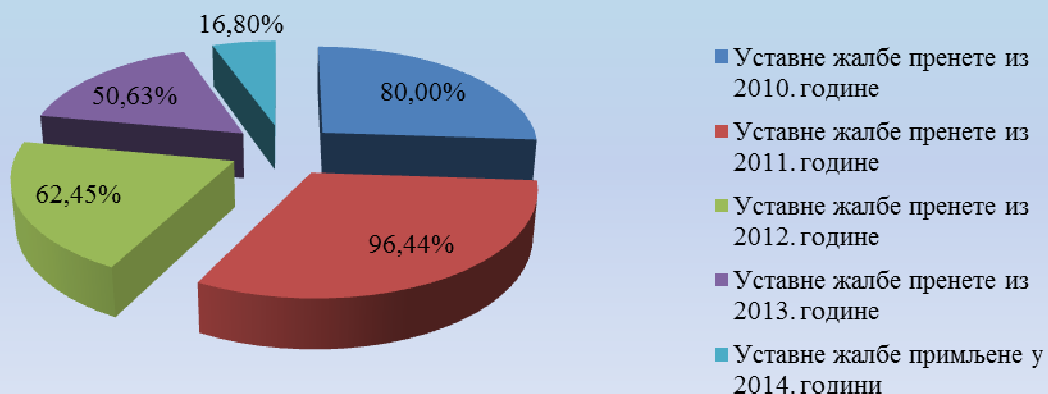
	Број нерешених уставних жалби	Број уставних жалби исказан у % у односу на укупан број предмета у раду
Нерешене уставне жалбе пренете из 2010. године	20	0,08%
Нерешене уставне жалбе пренете из 2011. године	1770	7,05%
Нерешене уставне жалбе пренете из 2012. године	4166	16,60%
Нерешене уставне жалбе пренете из 2013. године	9788	39,00%
Уставне жалбе примљене у 2014. години	9355	37,28%
Укупно уставних жалби у раду током 2014. године	25099	100,00%

Графички приказ укупног броја решених уставних жалби у 2014. години по годинама пријема

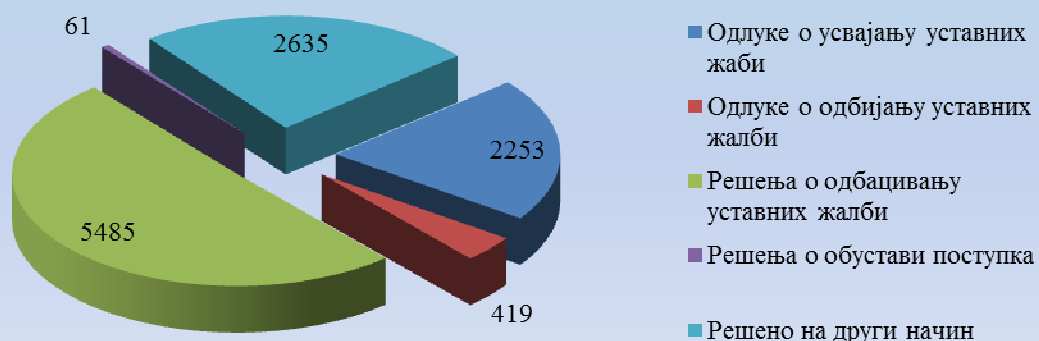
	Број решених уставних жалби у току 2014. године по годинама пријема
Уставне жалбе пренете из 2010. године	16
Уставне жалбе пренете из 2011. године	1706
Уставне жалбе пренете из 2012. године	2602
Уставне жалбе пренете из 2013. године	4957
Уставне жалбе примљене у 2014. години	1572
Укупно уставних жалби у раду током 2014. године	10853

**Графички приказ броја решених уставних жалби у
2014. години исказано у %**

	Укупно уставних жалби у раду током 2014. године	Број решених уставних жалби	Број решених уставних жалби исказан у % у односу на укупан број предмета у раду
Уставне жалбе пренете из 2010. године	20	16	80,00%
Уставне жалбе пренете из 2011. године	1770	1706	96,44%
Уставне жалбе пренете из 2012. године	4166	2602	62,45%
Уставне жалбе пренете из 2013. године	9788	4957	50,63%
Уставне жалбе примљене у 2014. години	9355	1572	16,80%
	25099	10853	43,23%

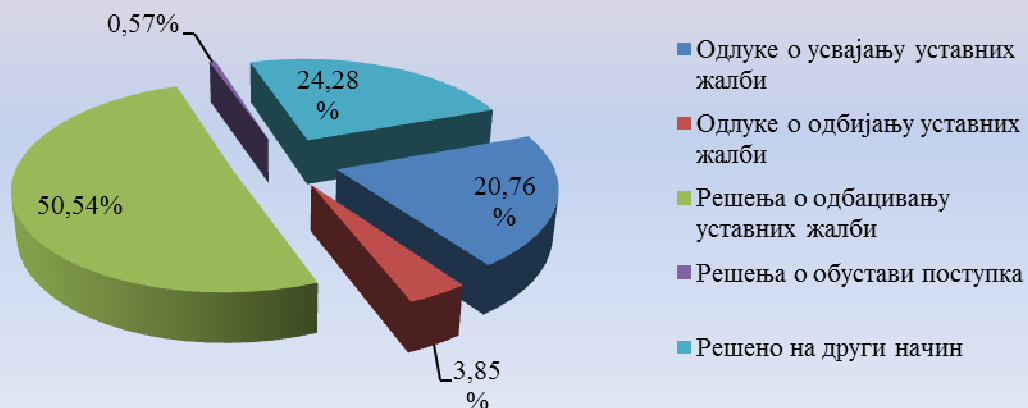
Графички приказ начина решавања уставних жалби у 2014. години

	Начин решавања уставних жалби у току 2014. године
Одлуке о усвајању уставних жалби	2253
Одлуке о одбијању уставних жалби	419
Решења о одбацивању уставних жалби	5485
Решења о обустави поступка	61
Решено на други начин	2635
Укупно решено уставних жалби у 2014. години	10853

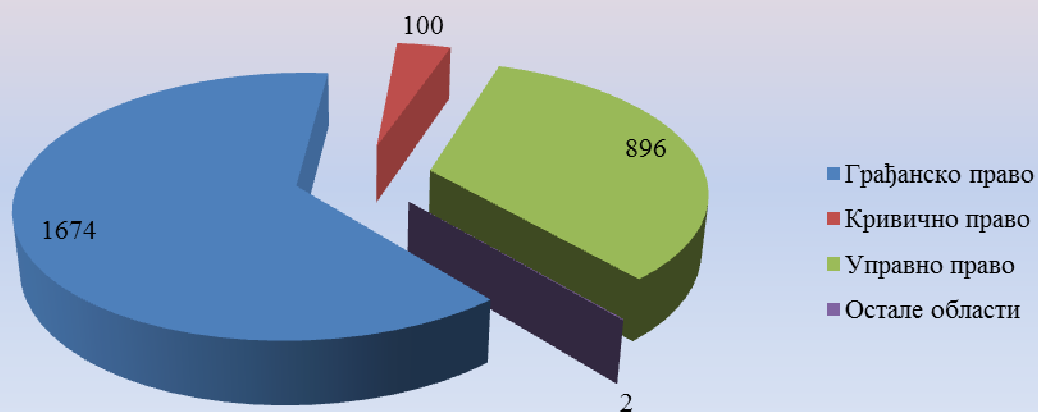

**Графички приказ начина решавања уставних жалби
у току 2014. године
исказано у %**

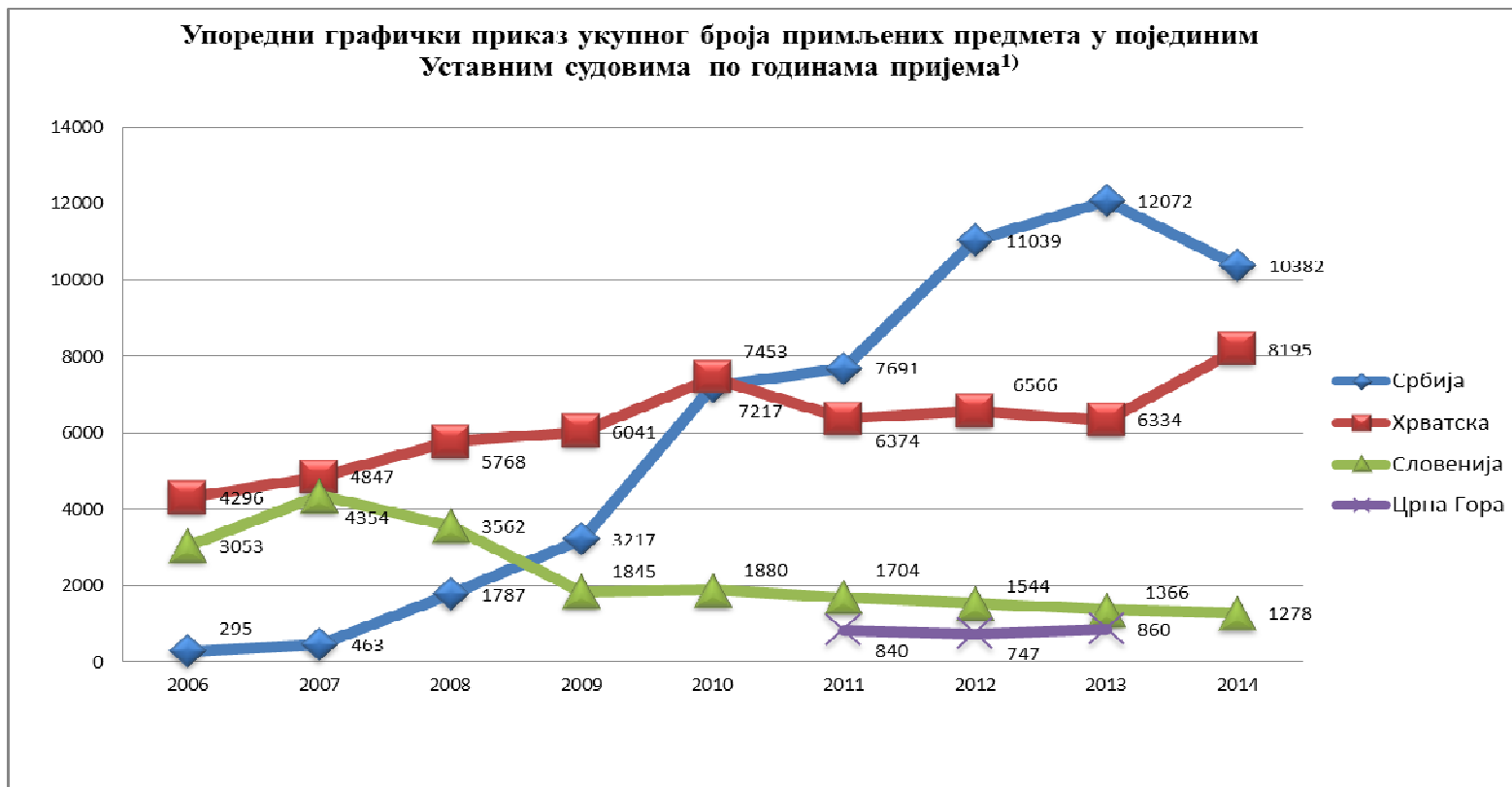

	Начин решавања уставних жалби у току 2014. године исказано у %
Одлуке о усвајању уставних жалби	20,76%
Одлуке о одбијању уставних жалби	3,85%
Решења о одбацивању уставних жалби	50,54%
Решења о обустави поступка	0,57%
Решено на други начин	24,28%
Укупно решено уставних жалби у 2014. години	100,00%

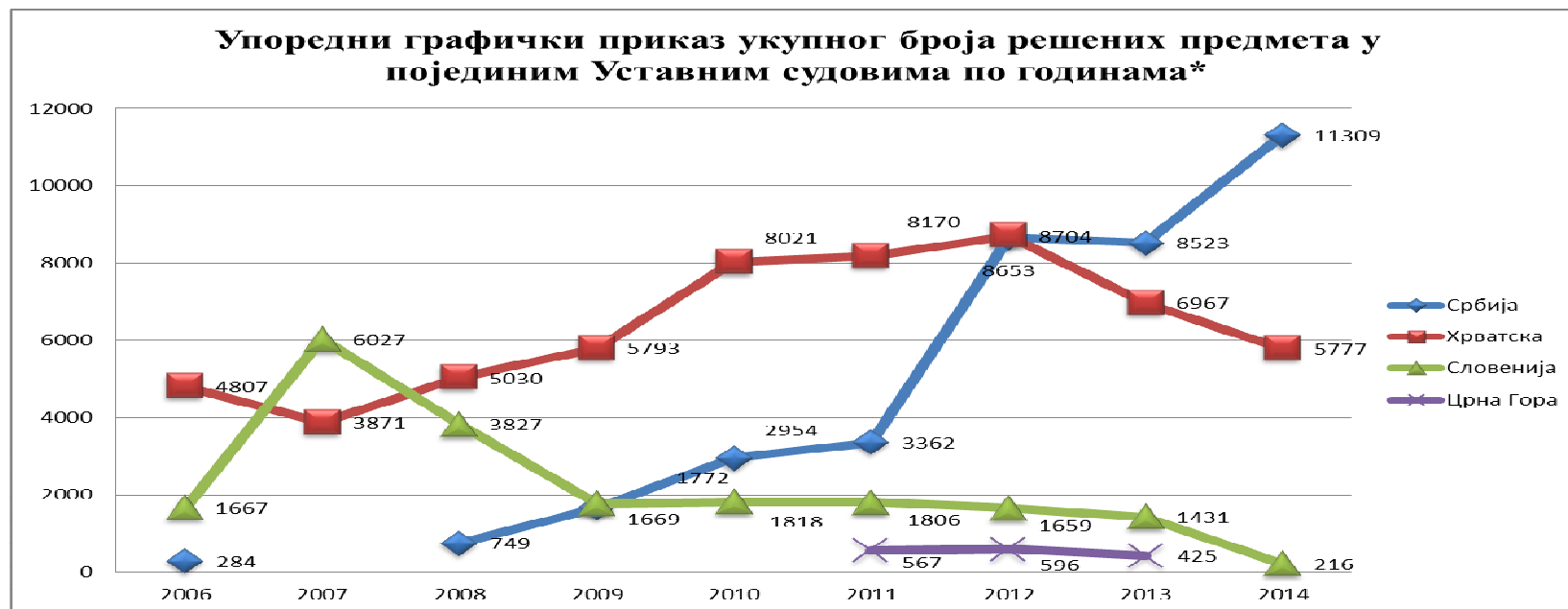
Графички приказ броја донетих одлука у уставним жалбама по областима права у току 2014. године

Области права	Број донетих одлука по областима права у току 2014. године
Грађанско право	1674
Кривично право	100
Управно право	896
Остале области права	2
Укупно решено уставних жалби у 2014. години	2672

Држава	Година пријема								
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Србија	295	463	1787	3217	7217	7691	11039	12072	10382
Хрватска	4296	4847	5768	6041	7453	6374	6566	6334	8195
Словенија	3053	4354	3562	1845	1880	1704	1544	1366	1278
Црна Гора						840	747	860	

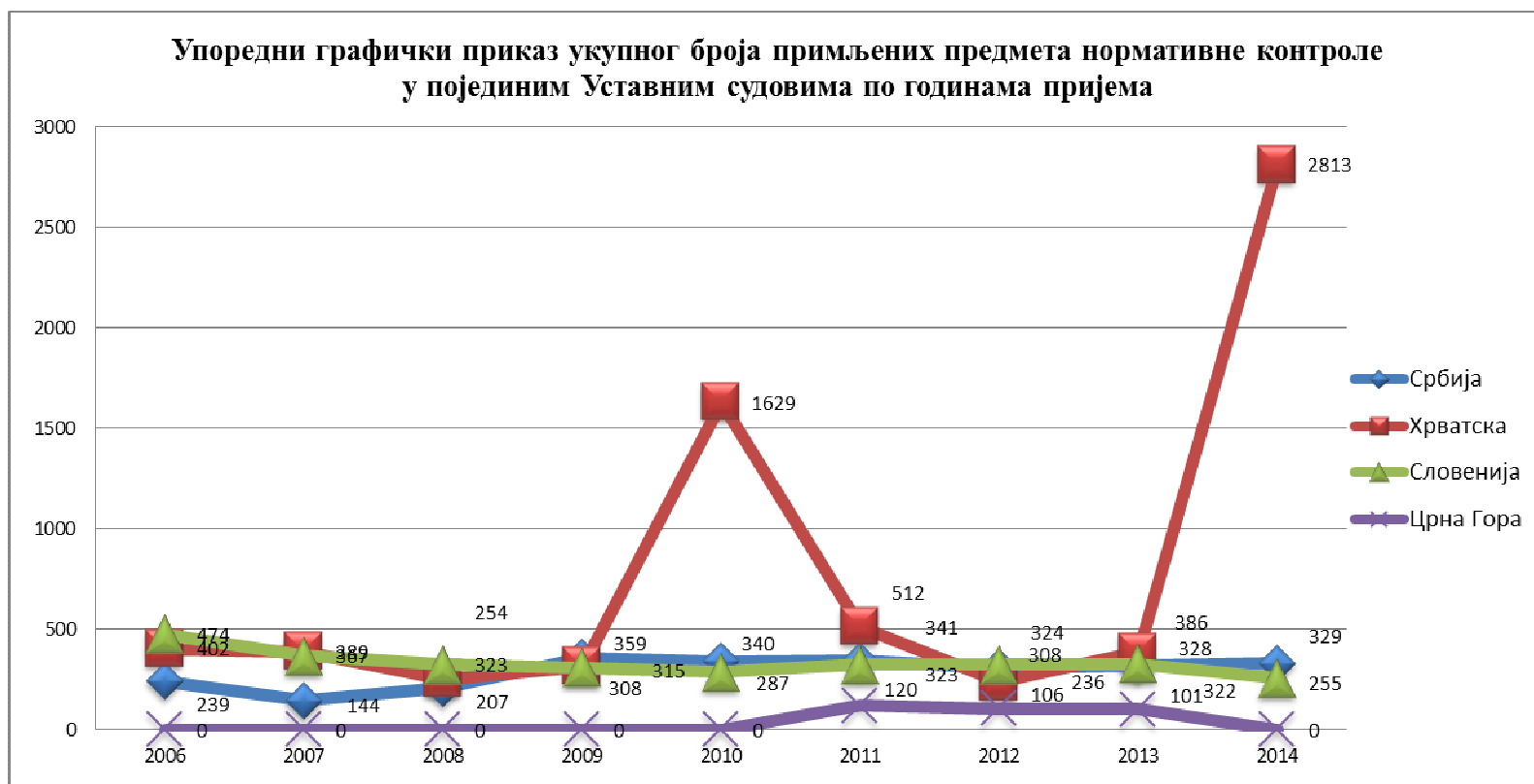
Држава	Решени предмети								
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Србија	284		749	1669	2954	3362	8653 ²⁾	8523 ²⁾	11309
Хрватска	4807	3871	5030	5793 ⁴⁾	8021	8170	8704	6967	5777
Словенија	1667	6027 ³⁾	3827 ³⁾	1772	1818	1806	1659	1431	216
Црна Гора						567	596	425	

¹⁾ без Р предмета

²⁾ у Уставном суду Републике Србије од 2012. године уведен је нови начин одлучивања по већима у складу са Законом о Уставном суду

³⁾ од наведеног броја 3420 су одбачене уставне притужбе по тзв. типским поднесцима у 2007. години и 1876 у 2008. години

⁴⁾ 2009. године решено је такође и 110.587 предмета оцене уставности Закона о посебном порезу на плате, пензије и друга примања ("Народне новине", бр. 94/09)

Држава	Година пријема								
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Србија	239	144	207	359	340	341	308	322	329
Хрватска	402	389	254	315	1629	512	236	386	2813
Словенија	474	367	323	308	287	323	324	328	255
Црна Гора						120	106	101	

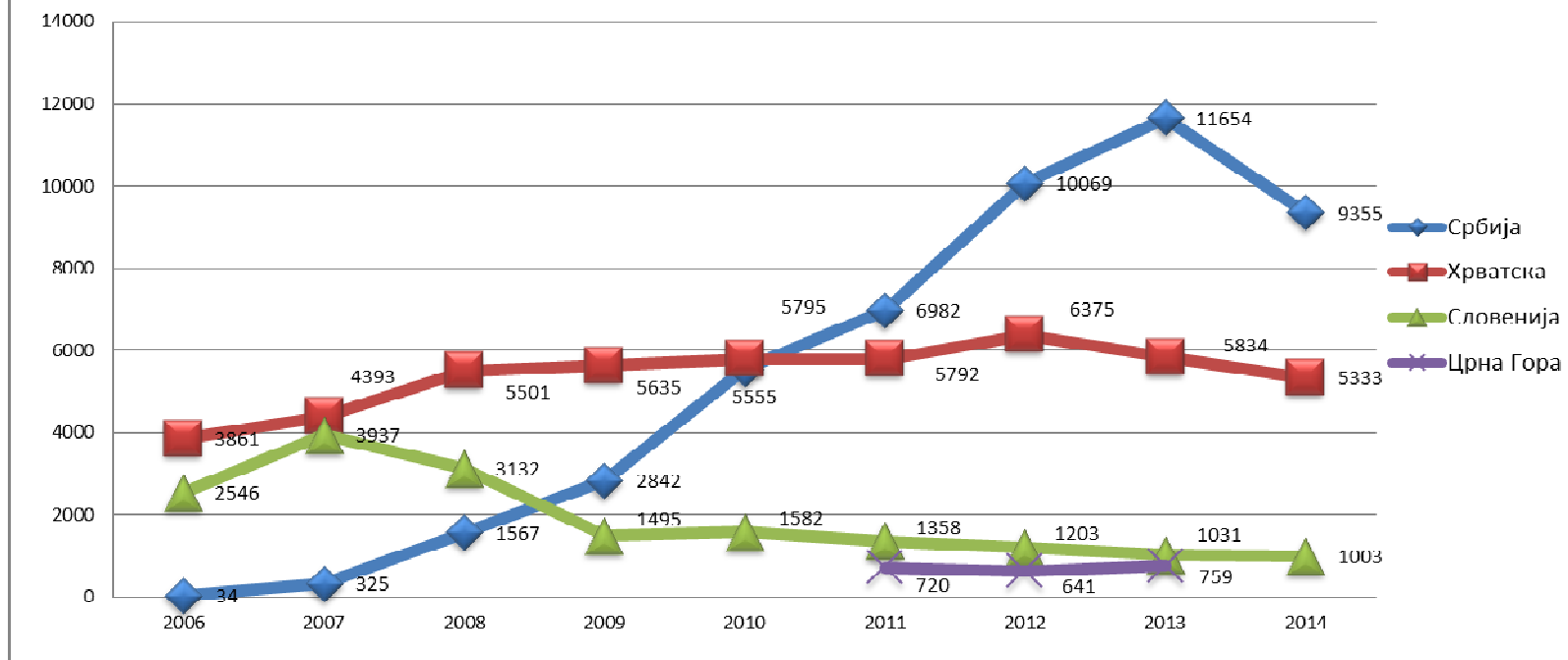

Држава	Решени предмети								
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Србија	267		349	341	283	247	408	383	366
Хрватска				X**					505
Словенија	448	290	487	315	294	311	350	349	271**
Црна Гора						94	91	56	

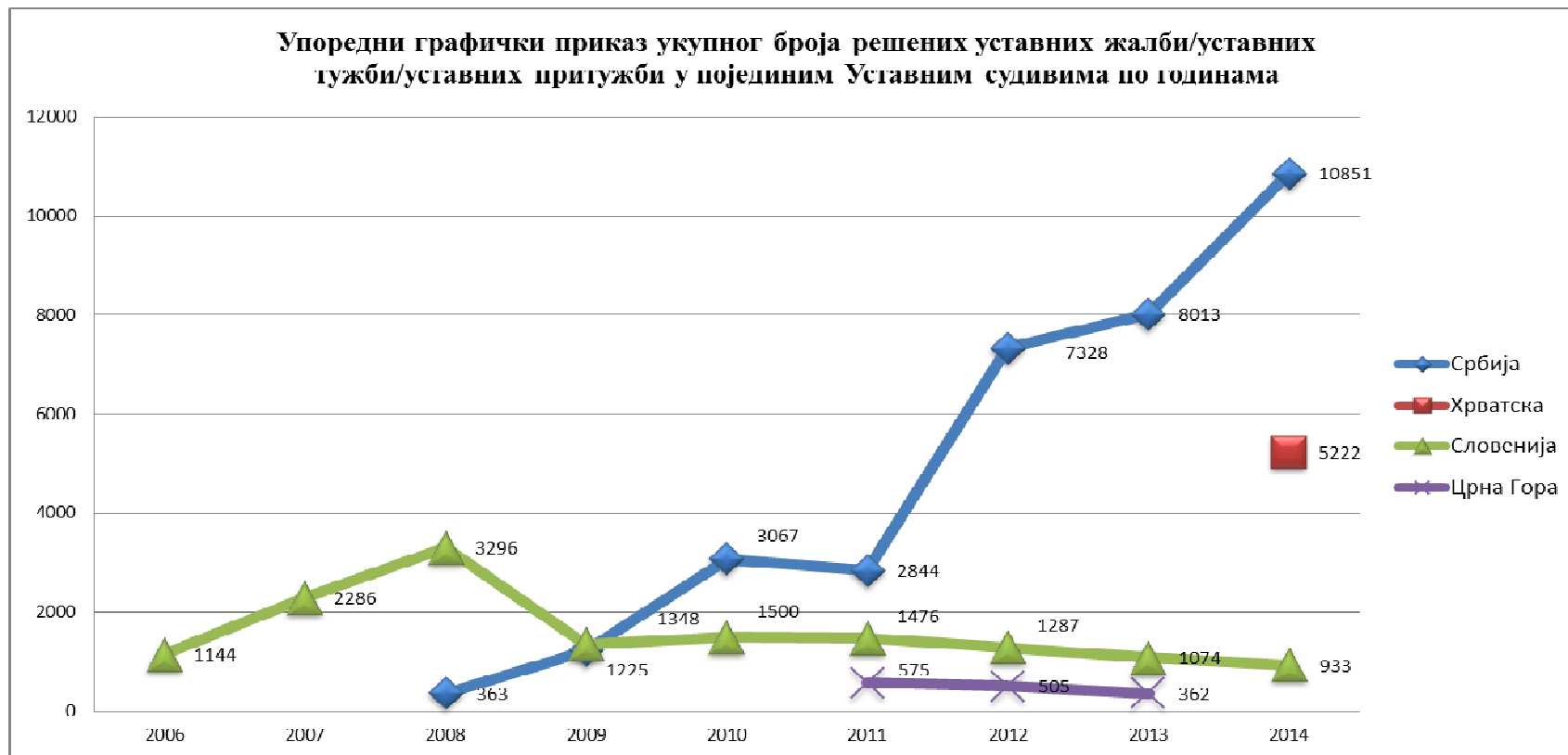
*) без Р предмета

**) 2009. године решено је такође и 110.587 предмета оцене уставности Закона о посебном порезу на плате, пензије и друга примања ("Народне новине", бр. 94/09)

Упоредни графички приказ укупног броја примљених уставних жалби/уставних тужби/уставних притужби у појединим Уставним судовима по годинама пријема

Држава	Година пријема								
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Србија	34	325	1567	2842	5555	6982	10069	11654	9355
Хрватска	3861	4393	5501	5635	5795	5792	6375	5834	5333
Словенија	2546	3937	3132	1495	1582	1358	1203	1031	1003
Црна Гора						720	641	759	

Држава	Решени предмети								
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Србија			363	1225	3067	2844	7328	8013	10851
Хрватска									5222
Словенија	1144	2286	3296*	1348	1500	1476	1287	1074	933
Црна Гора						575	505	362	

*) од наведеног броја 1876 су одбачене уставне притужбе у виду тзв. типизираних захтева из области прекршаја

САДРЖАЈ

I – УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	1
II – ПОСТУПАЊЕ СА ПРЕДМЕТИМА И ОСНОВНИ СТАТИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ	2
III – ПРАВНИ СТАВОВИ УСТАВНОГ СУДА И НОРМАТИВНА ДЕЛАТНОСТ.....	5
IV – РЕШАВАЊЕ ПРЕДМЕТА ИЗ УСТАВНОСУДСКЕ НАДЛЕЖНОСТИ	7
V – ОДНОС УСТАВНОСУДСКЕ ПРАКСЕ И КОНВЕНЦИЈСКОГ ПРАВА	14
VI – ОДНОС УСТАВНОГ СУДА И НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ.....	15
VII – ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКА УСТАВНОГ СУДА.....	16
VIII - ЈАВНОСТ РАДА УСТАВНОГ СУДА.....	18
IX - ОБЛИЦИ И МЕТОД РАДА УСТАВНОГ СУДА.....	18
X – МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА.....	21
XI – САРАДЊА СА ДРУГИМ ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА, ОРГАНИЗАЦИЈАМА И УСТАНОВАМА	24
XII – УСЛОВИ РАДА УСТАВНОГ СУДА.....	25
XIII – ЗАКЉУЧНЕ ОЦЕНЕ	25
ПРИКАЗ СТАТИСТИЧКИХ ПОКАЗАТЕЉА РАДА УСТАВНОГ СУДА У 2014. ГОДИНИ	28